

FLYKTNINGKRISEN I EUROPA:

Europas ansvar

Sidene 2, 8-9, 18-20

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN
OG POSTADRESSE> til
2090 (200,-)

UT AV EØS:

**Skriv under
mot EØS-
avtalen!**

Side 4-5

LANDSMØTE 2015:

**– Vi møtes i
vakre Svolver
13.-15. nov.**

Side 10

NY NETTRESSURS:

**EØS-saker fra
ditt fylke og
din kommune**

Side 14-15

Adjø solidaritet?

En flyktning er et dikt skrevet på fremmed pergament, leste jeg nylig. Så poetisk kan det skrives, mens vi ser grusomme øyeblikk, håpløshet og den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. Redningsmenn med spedbarn i armene spør seg hvordan foreldrene kan ta nyfødte på flukt over havet og svarer selv at alternativet er verre.

Hvordan skal Nei til EU forholde seg til flyktningkrisen? Nei til EU pekte i en uttalelse i september på at Norge også må se bort fra Dublinavtalens forpliktelser, og at FN måtte spille en større rolle når EU har spilt falitt. På Facebooksiden forlot flere gruppen vår fordi vi både skrev om og mente noe om dette. Det tåler vi.

Solidaritet har alltid vært et hedersord for Nei til EU, nedskrevet i bærebjelkene, og internasjonal solidaritet er igjen foreslått i arbeidsplanen.

Europa er ifølge generalsekretær Jan Egeland i Flyktninghjelpen det kontinentet med færrest flyktninger. Allikevel er antallet stort nok til å få det til å knirke både innad i Norge og i EU.

Fredsprisvinneren EU har ikke klart å håndtere krisen og er uenig med seg selv: Tyskland løste opp Dublin-forordningene, selve pilaren i EUs flyktningssystem, mens Ungarn bygde murer og brukte piggråd mot flyktninger i øst.

Angela Merkel tok tidlig ansvar og regi og åpnet Tyskland for et større antall enn det FNs høykommisær har bedt EU-landene til sammen om å fordele. Tyskland vil ta imot en halv million flyktninger flere år framover, også fordi de trenger arbeidskraft. Det tok lengre tid før Erna Solberg kom på banen og inviterte FN til å ha en giverrandskonferanse på norsk jord. Det skal regjeringen ha honnør for, Nei til EU støtter en giverrandskonferanse.

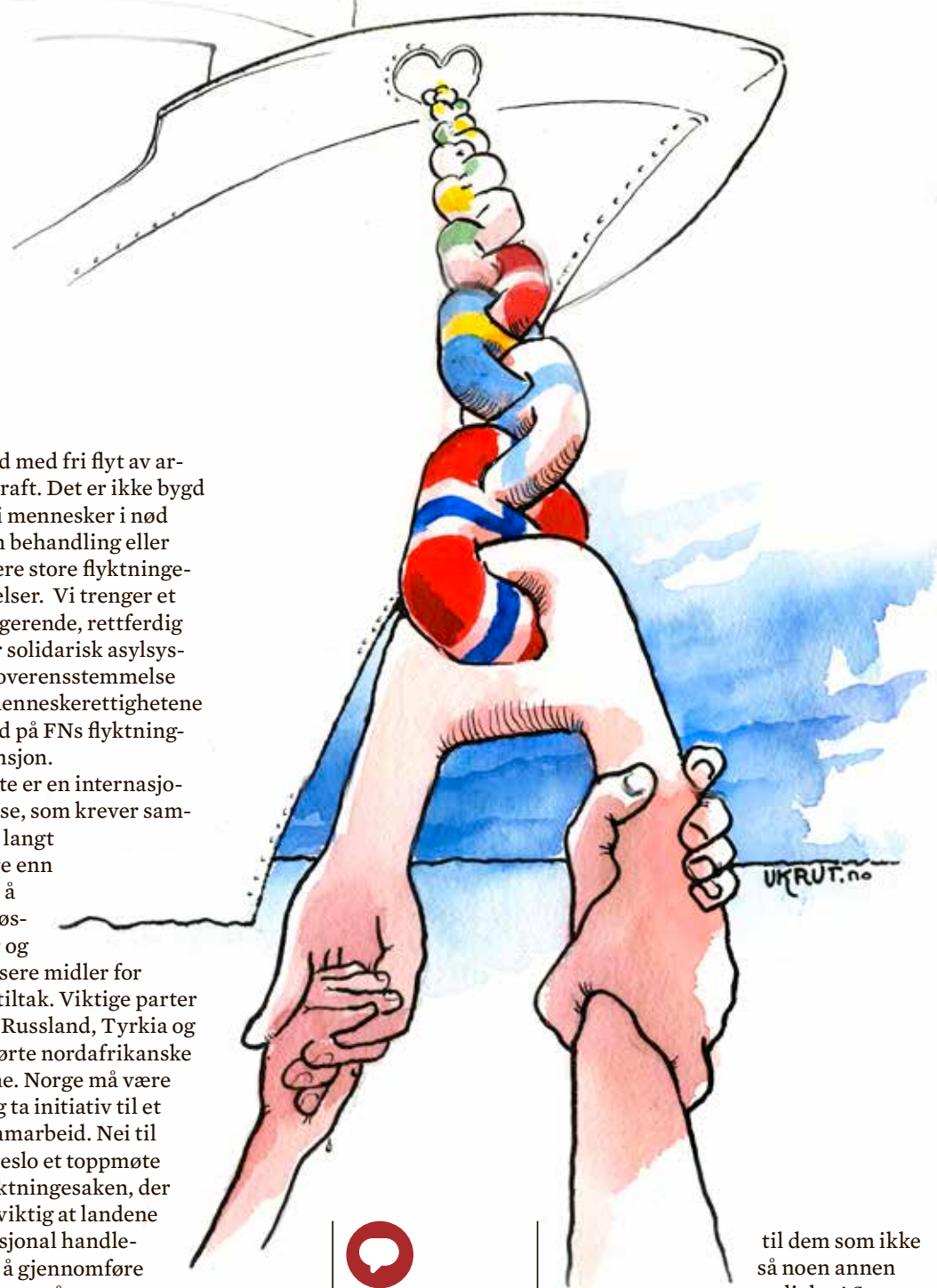
Kaoset langs Europas grenser hindrer foreløpig politiske løsninger, men de må komme. Krigene i Syria må stanses, penger må samles inn, og flyktninger må få nye hjem. Det finnes ikke enkle løsninger på flyktningkrisen som utspiller seg ved Europas grenser. EU har bygd opp en inhuman yttergrensekontroll gjennom Schengen som stenger desperate mennesker ute, ofte med fatale konsekvenser. EUs rigide og usolidariske flyktningssystem stenger de ytre grensene og skaper et indre

marked med fri flyt av arbeidskraft. Det er ikke bygd for å gi mennesker i nød human behandling eller håndtere store flyktningebevegelser. Vi trenger et velfungerende, rettferdig og mer solidarisk asylsystem, i overensstemmelse med menneskerettighetene og bygd på FNs flyktningkonvensjon.

Dette er en internasjonal krise, som krever samarbeid langt bredere enn EU for å finne løsninger og mobilisere midler for strakstiltak. Viktige parter er FN, Russland, Tyrkia og de berørte nordafrikanske landene. Norge må være med og ta initiativ til et slikt samarbeid. Nei til EU foreslo et toppmøte om flyktningesaken, der det er viktig at landene har nasjonal handlerett til å gjennomføre tiltak etterpå.

Vil «Adjø solidaritet» bli ettermæle for Europas behandling av denne flyktningkatastrofen? Nei, heldigvis ser vi solidaritet og dugnadsånd: Aksjonistene bak *Dråpen i havet*, som blant annet samler inn bæreseler. Vi ser dansker som viser et annet Danmark enn det flyktningene var redde for da de skrev «No Denmark» i togvindue. *Refugees welcome to Norway* er enkeltpersoner som startet å hjelpe helt konkret. Barn knuser sparebøsser, og vi sender penger til velkjente hjelpeorganisasjoner som driver profesjonelt arbeid.

Jeg er optimist på solidaritetens vegne, jeg sier velkommen til Norge

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU
kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen, alias UKRUT.no

til dem som ikke så noen annen mulighet! Som

organisasjon må vi være pådriver til at store spørsmål som krever store svar, både blir stilt og svart på. Derfor avslutter jeg med et dikt av Stein Mehren.

Store spørsmål

*De store spørsmål har ingen løsninger, har ingen svar
Store spørsmål er ikke til
for at vi skal besvare dem
Men for at vi skal leve dem*

*De største gåtene forblir
gåter. Og det er som gåter
de lar oss forstå vår plass
i verden, idet de ubønnhørlig
setter oss på plass i oss selv*

KONKURRANSEN PÅ EUS INDRE MARKED:

Rammer de sårbare hardest og lengst

Markedsliberalismen til EU kasta **europaisk arbeidsliv** ut i kaos lenge før finanskrisa slo til.

Gjennom EØS har Norge underkasta seg EUs regelverk for det såkalte «indre markedet», regelverket på markedene for varer, tjenester, kapital og arbeidskraft, for den frie etableringsretten og for konkurranselovgivningen.

Fra tidlig på 1980-tallet har EU sluppet løs konkurranse på stadig flere markeder, og dermed ikke bare konkurranse mellom bedrifter, men også mellom mennesker på jakt etter arbeid. Den dramatiske endringen kom da EU vedtok opplegget for «det indre markedet» i 1985. Dette liberaliseringsprosjektet på bortimot 300 lovendringer tok vekk det meste av den nasjonale styringa over nærings- og arbeidslivet i Vest-Europa og ble i det vesentlige gjennomført i løpet av seks-sju år.

Forskning i land etter land har vist at markedsliberalismen til EU fremmer privatisering, svekker standarder i arbeidslivet, øker sosiale forskjeller, utvikler nye former for fattigdom – og er spikra fast av en EU-traktat som bare kan endres hvis alle de 28 EU-regjeringene er enige om det. (Se for eksempel EUs nettsted eurofound.europa.eu og Euro-LOs etui.org.)

Fremmer privatisering: Det er ingen ting ved EUs regelverk som direkte påbyr at offentlig virksomhet skal privatiseres. Men friest mulig konkurranse på åpne markeder er et så gjennomtrengende EU-prinsipp at det i praksis fremmer privatisering.

Kapitalistisk organisert vareproduksjon stanger mot grenser der den store profitten blir stadig mer uvis. På ett felt fins det likevel markeder med garantert avsetning. Det er de formene for tjenesteyting der det offentlige har tatt ansvaret for å dekke nødvendige samfunnsbehov. Her er det trygg inntjening for privat kapital hvis tjenestene kan konkurranseutsettes.

Svekker standarder i arbeidslivet: Privatisering betyr flere utrygge jobber,

EUs indre marked. Politikerne i EU kan ikke tilby annet enn mer konkurranse om stadig mer usikre jobber. FOTO: JON WORTH (CC)

EU har sluppet løs konkurranse på stadig flere markeder. Ikke bare mellom bedrifter, men også mellom mennesker.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 4-2015

større lønnsforskjeller og fare for at fagbevegelsen splittes og svekkes. Det er konklusjonene i en serie undersøkelser om hvordan privatisering påvirker arbeidslivet i Vest-Europa.

I de nye, privatiserte selskapene ligger lønningene i mange land klart lavere enn i de gamle selskapene. Konkurransen tvinger mange arbeidsgivere til å satse på billigere og uorganisert arbeidskraft.

Øker sosiale forskjeller: I de fleste europeiske land avtok de sosiale forskjellene til inn på 1980-tallet. Etter at EU fra 1985 slapp konkurransen løs på det indre markedet, begynte de sosiale forskjellene å øke. En mengde forskningsrapporter dokumenterer at

liberalisering bidrar til å øke de sosiale forskjellene

I de fleste bransjene har liberalisering ført til at lønningene går ned blant dem som har dårligst lønn fra før. Virkningene er størst i de sektorene der konkurransen er skarp og der lønns-kostnadene veier tungt.

Utvikler nye former for fattigdom: En stadig mer gjennomgripende markedsliberalisme produserer sosiale påkjenninger som overbelaster velferdspolitikken i alle medlemsland. EAPN, (European anti-poverty network), paraplyorganisasjonen for dem som arbeider med fattigdomsspørsmål i Europa, har fastslått at EU «på mange måter øker fattigdommen og gjør livet hardere for de fattige».

Dette prega EU lenge før finanskrisa dramatiserte utviklingen fra høsten 2008. En fellesuttalelse i mars 2006 fra tre viktige deler av det organiserte Europa, fra Euro-LO, fra Social Platform som er en paraplyorganisasjon for organisasjoner innen sosialsektoren fra hele Europa, og fra EEB, som er en tilsvarende paraplyorganisasjon for europeiske miljøorganisasjoner, sa det slik:

«EUs medlemsland prøver i altfor mange tilfeller å underby hverandre med lavest mulig lønn, de mest fleksible arbeidsforhold, de svakeste arbeiderrettighetene, den laveste sosiale beskyttelsen og den laveste profittbeskatningen.» («Move up a gear for sustainable development», 6.3.2006)

Utfordringen for europeisk politikk er derfor formidabel: De regjeringene som vil gjøre noe med drivkreftene bak sosial ulikhet i Europa, må dempe konkurransen på det indre markedet.

Men liberaliseringskrava til EU har ryggdekning i de grunnleggende markedsfrihetene i EU-traktaten. Den traktaten kan bare endres hvis alle medlemsland, for tida 28, er enige om det. Det blir ingen enkel sak – hvis ikke EU synker ned i et sosialt kaos som tvinger fram grunnleggende endringer av hele EU-konstruksjonen.

Den liberaliseringstvingen som EU påtvinger oss, kan vi her i Norge slippe vekk fra ved å melde oss ut av EØS. Det kan et stortingsflertall sørge for med ett års varsel til EU.

AV DAG SEIERSTAD

Varamedlem til styret i Nei til EU
standpunkt@neitileu.no

1. Hans Olav Lahlum. FOTO: EIVIND FORMOE
2. Erling Borgen. FOTO: GGAADD
3. Amal Aden. FOTO: ASCHEHOUG
4. Nei til EU-staben feirar lanseringa med pælla i lunsjen. Kathrine Kleve-land og Tale Marte Dæhlen viser fram VG-oppslaget. FOTO: EIVIND FORMOE
5. Visittkorta som er laga til kampanjen. Kan bestillast gratis. FOTO: JARLE VINES
6. Egil «Drillo» Olsen. FOTO: JARLE VINES
7. Kathrine Kleve-land med Torbjør og Mari Katerås.
8. Lars Petter Bartnes.

9. Aasmund Nordstoga. FOTO: TROMS AP (CC)
10. Don Martin. FOTO: TROMS AP (CC)
11. Thorvald Steen. FOTO: PER MANING
12. Hanne Ørstavik. FOTO: LINDA ENGELBERTH
13. Gert Nygårdshaug. FOTO: BJØRN ERIK PEDERSEN
14. Ida Maria. FOTO: DALE HARVEY (CC)
15. Lotta Elstad.
16. Trond Nordby.
17. Kjartan Fløgstad.
18. Vigdis Hjorth.

EØS-OPPROP OG UNDERSKRIFTSKAMPANJE:

Tid for å samle underskrifter

I august lanserte Nei til EU EØS-opprop og underskriftskampanje. Ei rekke kjende personar har slutta seg til oppropet. No må organisasjonen ut og **samle underskrifter!**

Lanseringa var lagt til august for å gje organisasjonen høve til å bruke den auka politiske interessa i valkampen til å samle inn underskrifter. Nei til EU venta ikkje å setje dagsorden for valkampen med lanseringa, men er nøgde med responsen på lanseringa.

«Hva har tidligere landslagssjef Egil 'Drillo' Olsen, sjakkviter og skribent Hans Olav Lahlum, høyesterettsadvokat Harald Stabell, artistene Ida Maria og Don Martin, forfatterne Vigdis Hjorth, Amal Aden, Gert Nygårdshaug og Kjartan Fløgstad til felles?» spurde VG 11. august.

«De er blant undertegnerne av et

opprop mot EØS-avtalen som offentliggjøres i morgen.»

– Kampen mot EU dreide seg i stor grad om at vi måtte gi fra oss selvstyre og jeg mener vi også gjør det med EØS. Derfor er jeg mot EØS-avtalen. Jeg synes folk på venstresiden burde være forpliktet til å være mot både EU og EØS, sa Egil «Drillo» Olsen til avisa.

Nokre av dei andre underskrivarane er filmskapar Karoline Frogner, leiar i LO i Oslo, Roy Pedersen og partileiarane Trygve Slagsvold Vedum (Sp), Audun Lysbakken (SV) og Bjørnar Moxnes (Rødt), samt ei rekkje professorar.

I tillegg til heilsidesoppslag i VG starta lanseringa ein avisdebatt der både tilhengjarar og motstandarar av EØS-avtalen hadde mange innlegg.

Jobb nummer ein for Nei til EU

– Å melde Noreg ut av EØS og erstatte EØS-avtalen med ein meir demokratisk, fornya handelsavtale, er jobb nummer ein for Nei til EU, seier Kathrine Kleve-land, leiar i Nei til EU.

– Det norske folket har sagt nei til EU-medlemskap i folkerøysting to gongar, og i over ti år har det vore eit solid fleirtal mot norsk medlemskap på målingar. I dag er det mogleg for oss å styre vår eigen utanrikspolitikk, valuta- og pengepolitikk, fiskeri- og landbrukspolitikk. Ein EU-medlemskap ville gjort dette umogleg.

– Norsk EU-tilpassing held likevel fram for fullt gjennom EØS-avtalen. Sidan 1994 har EØS vore i stadig forandring. Kvart år blir fleire hundre EU-reglar og direktiv tekne inn i norsk lov. Noreg forhandla fram ein vetorett, men ulike regjeringar let vere å bruke den. Dette undergrev det nasjonale folkestyret vårt, og omsynet til miljø og solidaritet, seier ho.

Første test på Arendalsuka

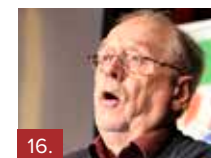
Rett etter lanseringa av underskriftskampanjen kom den årlege Arendalsuka. Nei til EU deltok som vanleg med stand og aktivitetar under heile veka. Stemninga var god, og Kathrine Kleve-land melde om eit mottakeleg

OPPROP:
UT AV EØS!

AV SINDRE
HUMBERSET

sindre.humberset@
neitileu.no

Nettips

- Skriv under her: Utaveos.org
- Sjå kjendisunderskriftene her: neitileu.no/aktuelt/nytt_fra_nei_til_eu/lansering_av_ut_av_eoes_opprop

er!

publikum.

– Det er viktig å vere til stades midt i den politiske debatten, sa Kathrine Kleveland.

Ho heldt også appell og oppmoda deltakarane på Arendalsuka til skrive under mot EØS.

– Mange ville diskutere EØS. Standen til Nei til EU var flott tilrettelagd av regionssekretær John Øyslebø, og fylkes- og lokallag stilte med mange aktivistar på stand. Vi samla mange underskrifter og hadde gode diskusjonar, sa Kleveland, som også la til at dei hadde fått mykje fint vær.

– Nei til EU ber alle medlemmer og sympatisørar signere oppropet som krev at EØS-avtalen vert sagt opp og erstatta av ein tosiktig og jambyrdig handelsavtale, sa Kathrine Kleveland i appellen sin.

– Det er klart at Noreg, EUs femte største handelspartner, kan forhandle fram ein ny handelsavtale med EU. Noreg har allereie ein eigen frihandelsavtale med EU. Tollfridomen for industrivarer mellom Noreg og EU er

Bestill kampanjemateriell!

- Strandflagg
- Strandflagg «Nei til EU»
- Roll-up
- Plakat 50x70
- Visittkort

Tips for innsamling av underskrifter

- Stå på stand.
- Samle inn underskrifter dør til dør.
- Legg ut underskriftslistar og visittkort på offentleg stad.
- Gje kommunestyremedlemmer og listekandidatar frå nei-partia ei utfordring.
- Send utfordring om å skrive under til kontaktar på sosiale media, e-post, SMS.

ivareteken av frihandelsavtalen som regulerte handelen før EØS, og som framleis gjeld.

Skriv under mot EØS!

Oppslutninga om underskriftskampanjen har til no vore bra, med knapt 8000 underskrifter i skrivande stund. Men det betyr også at berre ein av tre medlemmer i Nei til EU har skrive under sjølv så langt.

– Potensialet er langt større, og vi må ha veldig mange fleire underskrifter for å kunne bruke underskriftskampanjen politisk. Vi reknar med at mange sit med lister dei ikkje har fått lagt inn på utaveos.org enno. Dess før de registrerer namna, dess betre, seier Kathrine Kleveland.

Det er laga nytt materiell til underskriftskampanjen, og både strandflagg, roll-up, plakat og visittkort er tilgjengeleg for bestilling. De kan også laste ned plakatanne frå nettsidene for utskrift, og det er lagt ut underskriftslistar for nedlasting. Dermed skulle det ikkje stå på materiellet for å kunne

synleggjere kampanjen.

Ein viktig del av underskriftskampanjen føregår også på nett, både på underskriftssida utaveos.org, på nettsidene neitileu.no, og på sosiale media som Facebook og Twitter.

Mange fylkeslag og lokallag er alle-reie godt i gang, medan andre framleis ligg i startgropa.

– Det er viktig at alle laga no legg planar for innsamling av underskrifter i sitt område. Innsamlinga kan gjerast gjennom standsaktivitet, dør til dør-verving eller utlegging av underskriftslistar på offentlege stadar. Men også gjennom å bruke egne nettverk på sosiale media, utsending av e-postar eller SMS-ar til kjenningar. Ein kan også utfordre dei som har stått på lister for nei-partia til å skrive under. Då sender ein dei ganske enkelt lenka utaveos.org, seier Kleveland.

– Men aller først kan ein jo sørge for å skrive under sjølv, avsluttar ho.

FOLKERØYSTING 3. DESEMBER:

– Eit ja vil svekke folkestyret

– Folkestyret vil bli kraftig svekt ved eit ja, og EU vil få overstatleg makt over justispolitikken, seier **Lave Broch** i Folkebevægelsen mod EU.

Han er kampanjekoordinator for Folkebevægelsen mod EU, som er søsterorganisasjonen til Nei til EU. Han er også første vara til EU-parlamentet for Folkebevægelsen mod EU. Det danske justisunntaket fekk Danmark etter at danskane røysta nei til Maastricht-traktaten i 1992. Rettsunntaket medfører at Danmark kan delta i mellomstatleg justissamarbeid, men ikkje kan underleggast EUs overstatlege justispolitikk.

– Eit fleirtal i Folketinget vil avskaffe det danske justisunntaket i EU og få Danmark med i delar av EUs overstatlege justispolitikk, seier Broch.

Eit ja vil føre til at EU får overstatleg makt i Danmark over strafferett, overvaking og registrering av borgarane, utlevering av borgarar til andre land, samt terrorlovene. I mellomstatleg samarbeid har Danmark vetorett, men i overstatleg politikk er det fleirtalet i EU som avgjer.

– Kva kan konsekvensane bli dersom det blir ja i folkerøystinga 3. desember?

– Den viktigaste konsekvensen er at folkestyret vil verte svekt ved eit ja.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitleu.no

Vinnarlaget. Kvart år spelar Folkebevægelsen mod EU fotballkamp mot Europabevægelsen på Folkenummer to frå høgre i bakre rad.

Danmark blir underlagt EUs overstatleg makt innanfor justispolitikken, der EU-kommisjonen har monopol på å fremje lovframlegg.

Danmark har under to prosent av røystene i EU-parlamentet og berre 1,1 prosent av røystene i EUs ministerråd.

– Folketinget kan heller ikkje ta tilbake eit område dersom det først er gjeve til EU. Det fører til at framtidige folketing vil vere bundne av EU-lover frå tidlegare. Sjølv om alle 179 medlemmer av Folketinget vil at Danmark skal ta eit område tilbake frå EU, så kan det berre skje dersom vi melder oss ut av EU.

Ingen angrerett

– Eit ja fører til at alle Schengen-lover vil verte overstatlege for Danmark, og politisk vil eit ja føre til at dei EU-positive partia vil arbeide for å avskaffe dei andre danske unntaka i EU. Allereie no er det snakk om at dei vil gå etter det danske forsvarsunntaket. Og eit ja vil føre til at Danmark i større grad gir seg inn i utviklinga av ein reell EU-stat – Europas sameinte statar.

– Dersom det blir ja, kjem det ikkje

fleire folkerøystingar om justispolitikken i EU. Folket har ingen angrerett, med mindre vi melder oss ut, seier Lave Broch.

Debatt om Europa

Med Lisboa-traktaten vart det avgjort at justispolitikken og politisamarbeidet i EU skal vere overstatleg. Dermed vert EUs politiorganisasjon Europol ein overstatleg institusjon. Når det skjer må Danmark på grunn av justisunntaket gå av Europol.

– EU-tilhengarane brukar dette som eit hovudargument for ei folkerøysting. Dei hevdar at det vil bli vanskelegare å kjempe mot kriminalitet dersom Danmark går ut av Europol, seier Broch.

– Men i staden kan Danmark og EU inngå ein mellomstatleg avtale om samarbeid mot grenseoverskridande kriminalitet. Europol har i dag avtaler med 18 land, mellom andre Noreg, Island og Sveits.

– På ei rekke andre område kan det også vere interessant med samarbeidsavtaler. Men Danmark kan også velje å gå andre vegar enn EU, til dømes for å forsvare rettstryggleiken.

Ødet på Bornholm i juni. Folkebevægelsen vann 3-0! På t-skjortene står det «Bevar rettsforbeholdet». Lagkaptein Lave Broch er
FOTO: FOLKEBEVÆGELSEN MOD EU

Tverrpolitisk kampanje

Folkebevægelsen mod EU er ein tverrpolitisk organisasjon, som Nei til EU, men samarbeider med nei-partia.

– I Folkebevægelsen mod EU køyrer vi vår eiga kampanje, som er tverrpolitisk og bygger på det antirasistiske grunnlaget vårt. Men vi har inngått eit teknisk samarbeid med de tre nei-partia i Folketinget: Enhedslisten (som er medlemsorganisasjon i Folkebevægelsen mod EU), Liberal Alliance og Dansk Folkeparti. Samarbeidet inneber mellom anna at vi alle kjempar for openheit og demokrati omkring EUs justispolitikk, og at vi ønskjer å finne ei løysing med Europol etter eit dansk nei.

– På nei-sida finn vi denne gongen også Konservativ Ungdom, og fleire av dei andre ja-partia har mindretal som kjempar for eit nei, seier Broch.

Nei til EU stør kampanjen

Lave Broch fortel at Folkebevægelsen mod EU er i gang med å bygge opp ein landsdekkjande kampanje.

– Den kjem mellom anna til å inkludere ei utdelingsavis i eit større

■ Slik kan du støtte kampanjen!

■ Det enkelte medlem i Nei til EU kan støtte kampanjen på mange måtar:

- 1) Gje eit bidrag til kontonummer: Iban DK319860000-0025100 og BIC FOSPDK21
- 2) Reise til Danmark før folkerøysinga og hjelpe til fysisk.
- 3) Skrive debattinnlegg til danske media til dømes om korleis Noreg kan samarbeide med EU i kampen mod grenseoverskridande kriminalitet sjølv om Noreg ikkje er med i EU.
- 4) Snakke med danske venner om kvifor det er viktig med eit nei
- 5) Lik www.facebook.com/FolkebevægelsenModEU

opplag, ein eller to kampanjebilar som skal køyre landet rundt, ei kampanje på Facebook og internett, mellom anna med Youtube-videoar, avisannonser i utvalde aviser, landsdekkjande plakattopphenging, hendingar, debattmøter og pressearbeid. Vi vil starte med eit budsjett på om lag 600 000 kroner, og deretter vil vi utvide i takt med at vi får samla pengar inn.

– Vi har tidlegare fått støtte frå Nei til EU, og vi vonar difor at de har høve til å støtte oss igjen. Folkebevægelsen mod EU vil vere takksame for økonomisk støtte uansett storleik, og vi vonar også at vi kan ha eit tett politisk samarbeid i kampanjen, då det norske forholdet til EU på justisområdet kjem til å spele ei stor rolle i den danske debatten, seier Lave Broch.

Nei til EU-leiar Kathrine Kleveland tek utfordringa:

– Arbeidsutvalet i Nei til EU vedtok den 11. august å støtte kampanjen med 10 000 kroner. Vi oppmodar alle våre fylkes- og lokallag til å bidra i den viktige kampanjen Folkebevægelsen no skal inn i, seier ho.

Landbruksseminar

■ Landbrukspolitisk nettverk i Nei til EU inviterer til seminar 23. oktober 10-16 med tema: «Korleis påverkar EØS og TTIP norsk landbruk og næringsmiddelindustri?» Seminaret avholdes på P-Hotels i Grensen 19, Oslo, som ikke er så langt fra Oslo S.

Ny knallmåling

■ 71, 2 prosent, sju av ti seier nei til medlemskap i Den europeiske union i Nationen og Klassekampens måling i juni. No har det vore nei-fleirtal på alle målingar om EU-spørsmålet i over ti år.

– Det er igjen solide tal som vitnar om at nordmenn er klare på sitt EU-standpunkt, sa leiar i Nei til EU, Kathrine Kleveland, til Nationen.

Hva mener MDG om EU og EØS?

■ Nei til EU utfordrer Miljøpartiet De Grønne på å ta et klart standpunkt til EU og EØS.

– Gratulerer med et fantastisk valgresultat til MDG, sier Kathrine Kleveland. – Ifølge Nei til EUs partigjennomgang for valget 2013 hadde MDG ikke tatt stilling til EU-medlemskap, EØS eller handelsavtale.

EØS-underskrifter på messa «Naturligvis»

■ Nei til EU hadde stand på messa «Naturligvis» i august. Langt over hundre underskrifter kom inn på underskriftslista mot EØS som lå ute på standen og, flere fikk hjelp til å registrere sin underskrift på <http://utaveos.org/>

FLYKTNINGKRISEN I EUROPA:

Europas ansvarsfra

Flyktningkrisen i Europa er meget alvorlig. Mens menneskeliv går tapt, sitter den politiske eliten rundt forhandlingsbordet og kommer ikke til enighet, skriver **Åsa Kjerstine Moen**.

«Jeg roper i mørket – å, kunde du høre!
Der er en eneste ting å gjøre:
Verg dig, mens du har frie hender!
Frels dine barn! Europa brenner!»

Arnulf Øverlands *Du må ikke sove* er et dikt som da det ble skrevet, handlet om Hitlers fryktelige handlinger i Europa, men har blitt et tidløst symbol i kampen mot urettferdighet. Igjen, mens flyktningkrisen vokser i Europa, viser diktet sin aktualitet. Heldigvis sitter vi ikke trygt i hjemmene våre og synes synd på flyktningene, vi viser vilje til å hjelpe, vi nekter å tåle den urett som ikke rammer oss selv.

**AV ÅSA
KJERSTINE MOEN**
Leder i Ungdom
mot EU

Schengen-avtalens Dublin-forordninger skulle forbedre europeisk asylpolitikk, gjøre oss bedre egnet til å ta imot flyktninger og sørge for rettferdig behandling av asylsøknader. Det siste årets flyktningkriser viser at avtalen ikke fungerer, og at det heller har resultert i en systematisk ansvarsfraskrivelse fra verdens tryggeste land.

Ansvarsfordelingen svikter

Schengen-området ansvarsfordeling innebærer at asylsøkere som er registrert i store mottaksland, som Italia og Hellas, skal fordeles i andre europeiske land for å få sin asylsøknad behandlet. Denne fordelingen skjer på bakgrunn

av en fordelingsnøkkel som tar hensyn til blant annet innbyggertall, arbeidsledighet og allerede mottatte flyktninger.

På ministermøtet i Brussel 14. september ble Schengen-landene enige om å begynne fordelingen av 40 000 flyktninger fra Italia og Hellas. Dette hadde de forhandlet seg fram til allerede i juli, men likevel ikke fulgt opp. Det store stridsspørsmålet er om mottakelse av flyktninger skal være obligatorisk eller frivillig, og de store skillelinjene går fortsatt mellom øst og vest. Disse skillelinjene er først og fremst politiske, mens folkevilljen er tilsynelatende annerledes.

Folk vil hjelpe

Over hele Europa viser befolkningen åpenhet og vilje til å ta imot flyktningene. Vi har sett internett flyte over av bilder og videoklipp av jublende mennesker på togstasjoner som tar

skrivelse

imot mennesker på flukt. De møtes av forståelse og omtanke, og givergleden blant folk er stor. Offentlige, så vel som private mottak og frivillig drevne initiativ tar imot folks donasjoner av klær, såpe, mat og hva det måtte være. Europeere flest vil flyktninger vel.

I Norge ser vi en aksjon hvor både mer og mindre profilerte mennesker åpner hjemmene sine og tilbyr seg å huse en familie hvis det trengs. Dessverre later ikke EU til å være på bølgelengde med folkeviljen.

Flyktningkrisen i Europa er meget alvorlig. Mens menneskeliv går tapt, sitter den politiske eliten rundt forhandlingsbordet og kommer ikke til enighet. Ungarn setter opp store piggetrådgerder for å stoppe tilstrømmningen av flyktninger i mangel på bedre tiltak. Dersom Europa ikke finner en løsning på problemet, vil vi kunne få en tilspisset situasjon hvor menneskers frustra-

1. Syriske flyktninger i Ungarn i september 2015. FOTO: REBECCA HARMS (CC)

2. Flyktninger overnatter på Keleti-jernbanestasjonen i Budapest. FOTO: REBECCA HARMS (CC)

3. Syriske flyktninger blir stoppet på grensa til Makedonia i august 2015. FOTO: DEN ØSTERRIKSKE REGJERINGEN (CC)

4. Over hele Europa samler folket seg i solidaritet med flyktningene. FOTO: FREEDOM HOUSE (CC)

5. Syriske flyktningebarn i en leir i Jordan. FOTO: RUSSEL WATKINS, DEPT. FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT (CC)

sjon over manglende løsninger fører til oppblomstring av høyreekstreme bevegelser, som igjen vil gjøre håndteringen av situasjonen desto vanskeligere.

Utfordringer i kø

Det er klart det er vanskelig å skulle ta imot så mange mennesker som vi nå kan vente oss. Utfordringene står i kø, og man mangler både husly, mat, klær og sysselsettingstiltak. Det er ingen som sier at det er enkelt.

Europa befinner seg i en økonomisk og sosial krise. Spesielt i land som Hellas og Italia blir derfor flyktningssituasjonen ekstra krevende. Dette gjør det bare viktigere at Schengen-landene står samlet for å fordele ansvaret seg imellom. Dessverre stopper den sterkt etterlengtede handlingen ved forhandlingsbordet.

Det er på høy tid å gjøre noe.

Humanitær hjelp og apparater for å ta imot flyktningene må settes i stand umiddelbart. Til syvende og sist så har de fleste EU-landene mer å stille opp med enn det folk flykter fra. Timevis i forhandlingsrom hvor ingen blir enige om det skal være obligatorisk å hjelpe eller ikke, blir ganske enkelt for dumt.

Vi burde være stolte over at flyktningene ønsker å komme hit, at det er hos oss de søker hjelp. Vi må gi dem all varmen vi kan, og bevise at menneskerettigheter og medmenneskelighet står sterkt forankret i det lille kontinentet vårt. Folket har talt, nå venter kun den politiske viljen.

Utsikta frå landsmøtehotellet! Landsmøtet 2015 skal føregå i svært flotte omgjevnadar. Men blir landsmøtet som det pleier, så vil det meste nok skje inne i landsmøtesalen. Landsmøteutsendingane skal likevel få sjansen til å nyte naturen i løpet av helga.

FOTO: VINCENT VAN ZEIJST (CC)

KLAR TIL ARBEIDSPLANDEBATT PÅ LANDSMØTET:

– Vi sjåast i Svolveær

– Det er viktig å bygge vidare på EØS-oppropa, seier **Ådne Naper**, leiar i arbeidsplannemnda. 13.–15. november er det landsmøte i Lofoten.

Det er ein viktig verdi for organisasjonen å bruke heile landet. Difor er det Lofoten og Svolveær sin tur å ha landsmøte i år. Landsmøtet blir på Thon Hotel Lofoten, på kaikanten i Svolveær hamn. Hurtigruta legg til like ved, og det er god utsyn over Vestfjorden og flotte, spisse fjell.

Som vanleg er arbeidsplanen ei av dei viktigaste sakene på landsmøtet. Standpunkt har snakka med nestleiar Ådne Naper, som leiar arbeidsplannemnda i år.

Vil bygge EØS-satsinga vidare

I juli sende arbeidsplannemnda ut eit første framlegg til arbeidsplan, og organisasjonen fekk frist til 10. september med å kome med innspel.

– Kva er nytt i framlegget til arbeids-

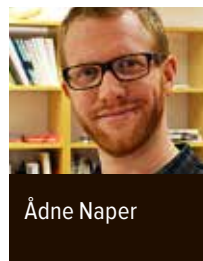
plan for 2015-2016?

– Vi forsøker å lage ein meir konsis arbeidsplan for 2015 og 2016, som er ein klarare arbeidsinstruks for styret og organisasjonen. Vi vil også føreslå ein ny struktur, som har som mål å leggje til rette for ei oppdeling i eit prinsippprogram og eit arbeidsprogram i framtida, seier Naper.

Mange organisasjonar opererer med ei slik deling. Prinsippprogrammet er meir varig, medan arbeidsprogrammet er fokusert på konkrete oppgåver og vert laga nytt for kvar periode.

– I 2015 har EØS-kampanjen starta, med underskriftskampanje som eitt element. Korleis vidarefører arbeidsplanframlegget EØS-kampanjen?

– EØS vil framleis vere eit prioritert satsingsområde i denne arbeidsplanen. No er det viktig å bygge vidare på

Ådne Naper

EØS-oppropa, seier han.

I vår lanserte Nei til EU det faglege oppropet, og i august vart det folkelege oppropet med underskriftskampanjen lansert.

– Korleis vi konkret vil føreslå å gjere dette står att å sjå. Vi ventar konkrete framlegg frå fylka på dette, ut frå kapasitet og interesse, seier han.

Meir realisme

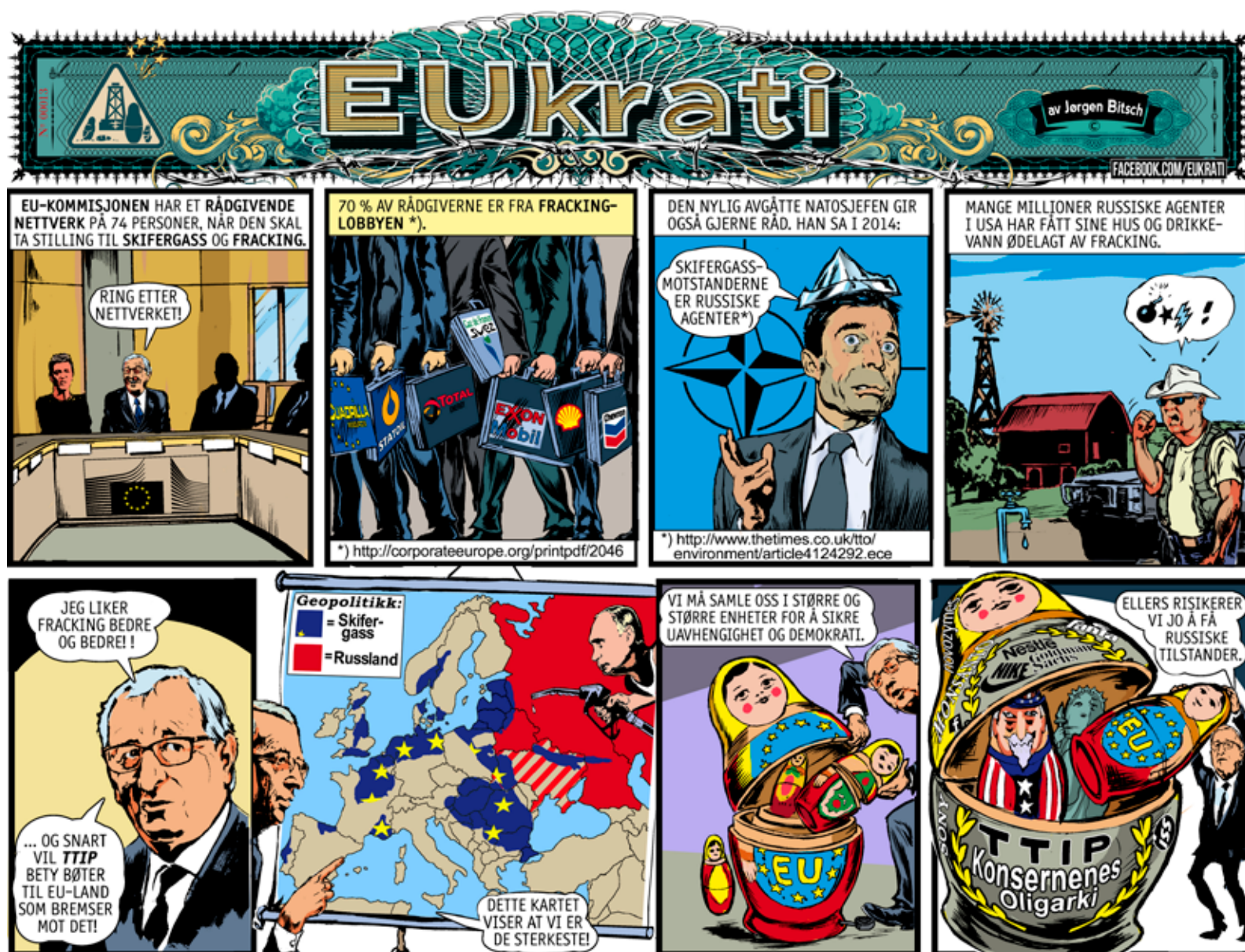
– Arbeidsplanframlegget ser ut til å legge seg på eit meir nøkternt og realistisk nivå enn vi kanskje har sett nokre gongar før. Har de hatt mykje fokus på slike spørsmål?

– Ja, og det tek eg som et kompliment. Det har vore mykje diskusjon om struktur og formål i arbeidsplanen. Denne diskusjonen kjem nok til å halde fram til vedtaket er gjort på landsmøtet. Personleg meiner eg at ei liste over prioriterte område nettopp må vere der fordi dei områda skal prioriterast i arbeidet, og ikkje berre verte nemnde eller lista opp som formalitetar. Dessutan risikerer vi å

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

– Vi forsøker å lage ein meir konsis arbeidsplan for 2015 og 2016, som er ein klarare arbeidsinstruks for styret og organisasjonen.

ÅDNE NAPER

Leiar i arbeidsplannemnda i Nei til EU

trivialisere arbeidsplanen som verkty om den er for omfattande.

– Kva utfordringar ser du for å lukkast med måla i arbeidsplanen?

– Hovudutfordringa for ein så stor og omfattande meningsberande organisasjon som Nei til EU er å samle oss om prioriterte oppgåver, og gjennomføre desse frå månad til månad, år til år – om det så er ute i

lokallaga eller AU sentralt. Men då må det vere kontinuitet i mål, tiltak og kapasitet i alle organisasjonsledda, seier Naper.

– Kva tiltak foreslår arbeidsplannemnda for å møte dei utfordringane?

– Det får vi meisle ut basert på innspel frå organisasjonen.

Naper fortel vidare at det har vore overraskande lite usemje i arbeidsplannemnda.

– Kva er prosessen vidare?

– No skal vi arbeide med innspela frå organisasjonen og revidere utkastet basert på desse og på dei eigne erfaringane til medlemene av arbeidsplannemnda. Deretter legg vi fram eit nytt framlegg for rådsmøtet før vedtak på landsmøtet.

– Har du nokre spesielle ønske for landsmøtet?

– Eg håpar å få sjå litt av Svolvær, skal eg vere ærleg, ler Naper.

– For at det blir konstruktive og gode politiske diskusjonar, tek eg for gitt, avsluttar han.

Nye og gamle tilsette. Jan Steinholt, generalsekretær Hilde Nylén og Per Kristian Dotterud. FOTO: KATHRINE KLEVELAND

Fylkeslaga samla i Oslo

Nei til EU arrangerte laurdag 19. september fylkesleiersamling der alle fylka var representerte. Den nye generalsekretæren Hilde Loftesnes Nylén presenterte seg sjølv no som alle fylkeslaga fekk fyrste sjansen til å møte ho. Roy Pedersen, leiar i LO Oslo, innleidde om sosial dumping under EØS-avtala. Nei til EU vil gjennomføre ei spørjeundersøking om EØS-syn i løpet av hausten – for å sjå utviklinga i høve til tidlegare målingar. Jan Steinholt, nyttilsett organisasjonskonsulent i Nei til EU, innleidde om studiearbeid og kva moglegheiter Nei til EU har for å få studietilskot.

Norge rundt med EØS

OPP-LAND:

Turbusserne truet

■ I løpet av ti år har Jotunheimen og Valdresru-ten bilselskap redusert fra 25 turbusser i drift til bare 5–6. Utenlandske busser har overtatt. Gjennom EØS må Norge godta kabotasje fra EU- og EØS-land.

Matimport fra EU svekker landbruket

■ EØS-avtalens gjelder i utgangspunktet ikke landbruksvarer. Men kvotene på handel fra EU til Norge er økt flere ganger, og importen av landbruksvarer har steget kraftig siden EØS-avtalen ble inngått. I 2015 forhandler Norge og EU igjen om denne handelen.

TELE-MARK:

Satsing på treverk ulovlig ifølge ESA

■ Wood Polymer Technologies (nå: Kebony) i Skien fikk støtte for å styrke skogbruket og treverk som anvendelig materiale. ESA fant ut at støtten var i EØS-stridig etter en klage fra betongindustrien.

Anbudsrush i kollektivtrafikken

■ EUs kollektivforordning krever anbudskonkurranse om det aller meste av busstransporten. Anbudskravet har møtt motstand fra både fagforbund og folkevalgte.

HED-MARK:

EØS koster sparebanken dyrt

Tolga Os sparebank merker konsekvensene av EUs tredje postdirektiv og av bortfallet av differensiert arbeidsgiveravgift. Tolga Os sparebank anslår den årlige ekstrakostnaden til å være en halv million kroner.

Løsning for Rena Karton ble stanset av ESA

■ Rena Karton i Åmot kommune ble nedlagt i 1998. ESA mente en driftsløsning for fabrikkens inneholdt ulovlig statsstøtte. Kort tid etter ble bedriften med 210 arbeidsplasser begjært konkurs.

OSLO:

Støtte til X Games kan være ulovlig

■ Oslo kommunes tilskudd på 42 millioner til X Games i 2016 kan være EØS-stridig. I så fall må tilskuddet tilbakebetales. Dette skaper en usikkerhet rundt X Games.

Forbud mot kjønnskvote- ring på universitetene

■ I 2001 øremerket Universitetet i Oslo noen vitenskapelige stillinger til kvinner. I 2003 fastslo EFTA-domstolen at tiltaket var ulovlig.

AKERS-HUS:

Kjører ulovlig uten straff

■ Jessheim trafikkstasjon har anmeldt nesten 40 tilfeller av ulovlig kabotasje, men få straffes. Slik transport er i utgangspunktet ulovlig, men det er gjort unntak på grunn av EØS.

Sykehusapotekene må lønne seg

■ Mange sykehusapotek selger også til vanlige kunder. ESA mener det er en rolleblanding som er EØS-stridig.

VEST-FOLD:

Sandefjord Fotball granskes av ESA

■ ESA mener overføringen av to tomter fra Sandefjord kommune til fotballklubben Sandefjord ikke er i tråd med EØS-avtalen.

ESA til sak mot Color Line og Sandefjord kommune

■ ESA mener havneavtalen for ferjeruten Sandefjord–Strömstad, kan være i strid med EØS-avtalens konkurranse- og særeierregler.

ØST-FOLD:

Sosial dumping knekker transportnæringen

■ Nesten hver fjerde utenlandsk langtransportsjåfør tjener 8500 kroner eller mindre i måneden før skatt.

Regelhyshy-teri fra EU

■ Tre kjøttforretninger i Østfold ble i 2011 møtt med nye, uforståelige krav fra EU. ESA krevde separate heiser, nye typer lager og en hel del annet.

BUSKE-RUD:

EØS og havneblokkade i Drammen

■ Det danske spedisjonsfirmaet Holship nekter å inngå tariffavtale med havnearbeiderne i Drammen havn. Transportarbeiderforbundet har svart med blokade. I september konkluderte ESA med at EØS ikke tillater slike aksjoner.

MØRE OG ROMSDAL:

Pårørende måtte vente på svar

■ To sønner måtte kjempe mot EØS-regler for å få vite hva som skjedde da faren omkom på sjøen. Etter at farens sjark ble funnet, tok det seks uker før den ble hevet. Hveingen ville koste mer enn 500 000 kroner og måtte derfor ut på anbud i EU.

ESA stanser gründerstøtte til kvinner

■ I 2008 la regjeringen fram en plan for å få flere kvinnelige gründere. ESA mente en støtteordning for små nyetablerte bedrifter var forskjellsbehandling i strid med EØS.

HORDA-LAND:

Må ha atskilte skole-regnskap

■ Bergen Maritime skole tilbyr sikkerhetsopplæring i arbeidslivet. ESA mener det er EØS-stridig. Skolene får en konkurransefordel, og dette er ulovlig offentlig støtte.

Forsinkelse for barne- og ungdoms-sykehuset

■ Haukeland sykehus i Bergen bygger et nytt barne- og ungdomssykehus. Arbeidet er blitt forsinket, og EØS-avtalens anbudregler skaper enda større forsinkelser.

ROGA-LAND:

Krav om norsk base ble fjernet

■ På grunn av EØS ble kravet om at oljevirk-somhet på norsk sokkel skal ledes fra eller ha base i Norge, fjernet.

Norske humler trues av EØS-humler

■ Tomatdyrkerne i Rogaland har tidligere brukt norske humler til pollinering, men de utenlandske humlene er litt billigere, noe som truer de ville humlene. EØS-avtalen åpner for humleimport.

VEST-AGDER:

Skattesmell for kulturhus

■ ESA krever at Stavanger og Kristiansand kommune tilbakebetaler moms-kompensasjon på henholdsvis 256 og 294 millioner kroner for utbygging og drift av sine kulturhus.

AUST-AGDER:

ESA krevde vannscootere på vannet

■ Norge hadde i utgangspunktet forbud mot vannscootere av hensyn til sikkerhet og bade- og friluftsliv, men det ble avvirket etter pålegg fra ESA.

Mye mer matsminke

■ Tilsetningsstoffer som hadde vært forbudt i Norge, ble tillatt igjen på grunn av matsminkedirektivene.

I samband med kommune- og fylkestingsvalget laget Nei til EU en **database over lokale konsekvenser** av EØS-avtalen. Her er noen av dem.

Databasen «Norge rundt med EØS» inneholder mer enn femti eksempler på hvordan EØS griper inn i det

lokale selvstyret og folks hverdag. Her finner du alt fra differensiert arbeidsgiveravgift, som rammer de fleste fylker, til ESAs innblanding i et turisttog i Østfold. Eksempelene er ordnet fylke for fylke.

De mange eksemplene illustrerer det reduserte handlerommet som lokalpolitikkerne må leve med så lenge Norge har EØS-avtalen. Nei til EU mener databasen understreker behovet for å erstatte EØS-avtalen med en mer demokratisk og mindre byråkratisk avtale.

Les eksemplene og bruk dem

■ Nå kan du sjekke selv hvordan EØS-avtalen påvirker ditt fylke. Bruk gjerne eksemplene i det lokale arbeidet mot EØS-avtalen og for en mer demokratisk avtale.
http://www.nei-tileu.no/eoes_fylkesbank

FINN-MARK:

Problemer for Finnmarkshallen

■ Fylkeskommunen mente leieavtalen og investeringstilskuddet var konkurransevridende og EØS-stridig. Det er finnes ikke private konkurrenter til den planlagte Finnmarkshallen i mange mils omkrets fra Alta.

Forbyr fiskerne å sløye fisken

■ Et EU-direktiv forbyr å oppbevare sløyd, hodekappet fisk i vann og is før fisken leveres på land. Dette Norges Kystfiskarlag meget kritiske til.

ESA krevde penger tilbake fra Hurtigruten

■ ESA fastslo at store deler av en ekstrabevilgning fra staten til Hurtigruten på 181 millioner kroner i 2008 var i strid med EØS-avtalen og krevde at Hurtigruten betalte pengene tilbake.

TROMS:

ESA stanset miljøstøtte til Finnfjord AS

■ Finnfjord AS i Lenvik produserer ferrosilicium. I april bestemte ESA at et tilskudd på 16 millioner kroner fra Innovasjon Norge for å dekke økte kostnader for energigjenvinning var EØS-stridig.

Differensiert arbeidsgiveravgift

■ Bedrifter i distriktene betaler mindre arbeidsgiveravgift. Finnmark og Nord-Troms har nullsats. ESA endret retningslinjene i 2014, noe som berører 40 000 arbeidsplasser.

NORD-TRØNDELAG:

ESA refset treningssenter

■ Kippermoen treningssenter er en del av det kommunalt eide idrettssenteret i Mosjøen i Vefsn kommune. I 2013 konkluderte ESA med at finansieringen av Kippermoen treningssenter er EØS-stridig. Konkurransen på «treningssentermarkedet» innen EØS påvirkes av den kommunale støtten.

Rapporteringskrav for små banker

■ EUs krav til rapportering er laget for multinasjonale banker. Det skaper problemer for små, solide banker, som Lofoten Sparebank, som står i fare for å rapportere seg i hjel.

NORD-TRØNDELAG:

Rammer de ideelle organisasjonene

■ Nye EØS-regler om offentlige anskaffelser sender helse, sosial, utdanning og kultur på anbud. Rostad ungdomsheim på Inderøy kan bli nedlagt på grunn av konkurransen med private.

Import av kugalskap

■ I januar ble fire gårder i Trøndelag og Oppland satt i karantene på grunn av mistanke om kugalskap. En ku i Nord Trøndelag var smittet av kugalskap. Kua skal ha vært kjøpt i Sverige. EØS-avtalen åpner for import av levende dyr.

SØR-TRØNDELAG:

Trondheim måtte kjempe for Analyse-senteret

■ Analyse-senteret er kommunens laboratorium for å ta prøver av vann, mat, luft og miljø. Senteret utfører tjenester også for andre kommuner og private. ESA mener senteret ikke kan selge tjenester til andre så lenge det er offentlig eid.

Tapte millioner og arbeidsplasser for Røros Metall

■ I 2013 fikk Røros Metall forbud mot å selge kjølehjørner fordi de ikke oppfylte kravene i EUs økodesigndirektiv. I 2015 fikk Røros Metall medhold i at kjølehjørnet var laget for institusjoner, og dermed utenfor EU-direktivet.

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU vil no tilby Standpunkt, Vett og andre publikasjoner som elektroniske abonnement.
■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <http://www.neitileu.no/kunnskapsbank/publikasjoner/standpunkt>
http://issuu.com/nei_til_eu
■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivister og tillitsvalgte i organisasjonen.

Navn?

■ Magnar Nomedal

Bosted?

■ Mandal

Alder?

■ 49 år

Verv i Nei til EU?

■ Medlem i fylkestyret og lokallagsleder i Mandal, samt i år medlem av arbeidsplan-komiteen.

Yrke?

■ Bygningsarbeider/entreprenør

Når og hvorfor meldte du deg inn?

■ Har vært medlem siden før 1994 og meldte meg inn fordi virkelighetsoppfatninga til nei-folket var mye mer troverdig enn hos ja-folket.

Hva er den største utfordringen for Nei til EU nå?

■ Å få partiene på Stortinget og fagbevegelsen til å diskutere på en grundig og kunnskapsbasert måte vårt største ønske for framtidens Norge: å erstatte EØS-avtalen med en handelsavtale!

Hvordan kan Nei til EU nå bredere ut?

■ Mulig at BITS/TISA/TTIP kan få oss i allianse med flere. Nye medier må vi også være med på, og kunnskap og seriositet er fortsatt nøkkelen til mye.

Eksempel på vellykket Nei til EU-arbeid?

■ Det å være på stands for å vise at våre saker er så viktige at vi aldri gir oss. Interne samlinger og politiske verksted er også helt nødvendig for å følge med i de utallige problemstillinger EU/EØS/ESA pådrar oss.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Hvor går EU? – 225 kr (medlemspris)

Eurokrisen har spisset motsetningene i EU. Får vi Euroens forente stater eller kan utviklingen snus til et nasjonenes Europa? Nei til EUs årbok 2014 beskriver utviklingstrekkene og konfliktlinjene i EU og går inn i debatten om alternativene til dagens union. 128 sider.

I tjeneste for samfunn eller selskap? – 60 kr

Trade in Services Agreement – TISA – er avtalen om tjenestehandel som EU, USA, Norge og tyve andre land forhandler om. Målet for TISA er full liberalisering av tjenester, der utenlandske selskaper får rett til å operere på det norske markedet på lik linje med nasjonale selskaper. Nei til EUs skriftserie VETT nr. 3 2015 er 48 sider i farger.

EU-guiden: Verden er større enn EU – 60 kr

VETT 2-2015 er en ny versjon av EU-guiden, med en oppdatert og lett tilgjengelig innføring i EU-systemet, hva som er hovedproblemene med unionen og hvilke muligheter og fordeler Norge har utenfor EU. Heftet dekker fem tema:

folketryk, solidaritet, velferd og handel, miljø og ressurser samt handlefrihet. Du kan prøve dine egne kunnskaper i en EU-quiz. 48 sider i farger.

Alternativet til EØS er en fornyet handelsavtale – 50 kr

Det finnes ikke belegg for at EØS-avtalen har vært viktig for den økonomiske utviklingen i Norge, eller at Norge må ha EØS-avtalen for å sikre våre økonomiske interesser. Det vil skape en situasjon for forhandlinger med EU om en ny handelsavtale. En avtale som må være uten det demokratiske underskuddet skapt av EØS. VETT 1–2015 beskriver den nye handelsavtalen. 48 sider i farger.

Ferske faktaark

- 5-2015: Modell for investeringsavtaler
- 4-2015: Spørsmål og svar om EØS
- 3-2015: TTIP, EØS og Norge

Løpesedler: Handelsavtale og TTIP/TISA

Aktuelle løpesedler, hver i A5-format, 2 sider.

- 1. «Alternativet til EØS-avtalen er en fornyet handelsavtale»
- 2. «TTIP: En avtale for de store selskapene» / «TISA: Privatisering av offentlige tjenester»

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no/kunnskapsbank

AKSJONSDAG 10. OKTOBER:

– Bli med i kampen mot TISA

– Lørdag 10. oktober er det stor **demonstrasjon mot TTIP og TISA** i Oslo, som et ledd i de internasjonale aksjonsdagene. Les det vedlagte Vett-heftet og bli med!

Kampen mot TISA seiler opp som en av de store politiske sakene. Aktivister melder seg på i debatten, og aktiviteten topper seg fram mot de internasjonale aksjonsdagene 10.–17. oktober. Lørdag 10. oktober kl. 13.00 er det demonstrasjon på Jernbanetorget i Oslo.

– Vi som lager denne aksjonen håper på å se liknende aksjoner, eller åpne møter, debatter, stands, og liknende landet rundt denne aksjonsuka, sier Benedikte Pryneid Hansen, nestleder i Nei til EU.

Hvordan gjøre en innsats?

Benedikte Pryneid Hansen har er opp-tatt av at alle kan bidra i arbeidet mot TISA-avtalen.

– Er du aktiv i en organisasjon eller en engasjert medborger? Få med deg flere og lag en lokal allianse. Ta kontakt med lokallagene til Attac Norge, Nei til EU, Fagforbundet, Rødt, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti eller andre, sier hun.

– Gå til lokalavisa, si ifra at dere ønsker å lage en lokal allianse mot TISA eller ønsker å arrangere noe denne dagen og gjerne vil ha flere med. Lokalaviser elsker lokalt engasjement! Si hvordan TISA vil påvirke dere lokalt. Utfordre det nyalgte kommunestyret til å ta standpunkt, foreslår hun.

– Ta kontakt med Nei til EU sentralt om dere ønsker noen som kan holde innledning, om dere trenger materiell eller bare noen tips og råd til hva dere kan gjøre lokalt. Vi gleder oss til å høre fra dere!

– TISA-avtalen kort fortalt

Standpunkt-abonnenter som ønsker det, kan også motta skriftserien Vett

Benedikte Pryneid Hansen

Lag aksjoner der du bor!

1. Lag en lokal allianse
2. Ring lokalavisa!
3. Ta kontakt om du trenger mer informasjon
4. Registrer event på global nettside: <https://www.trade-4people.org>

Internasjonal aksjonsdag 10. oktober. Over hele verden dagen 18. april i Berlin.

sammen med bladet. Dette nummeret tar opp TISA-avtalen og er dermed svært aktuelt til aksjonsdagene. Nei til EUs utredningsleder Morten Harper er redaktør for heftet.

– Handel med tjenester på tvers av landegrensar er i utgangspunktet litt mer komplisert enn handel med varer, fordi de ikke like enkelt kan pakkes i en container og sendes av gårde. En vanlig måte å beskrive tjenester på, er «alt som du ikke kan slippe på foten din», sier Harper.

Avtalens hovedformål er å sikre markedsadgang for TISA-landenes tjenestebedrifter og å sikre at disse selskapene ikke får dårligere behandling i TISA-land enn det landets egne tjenestebedrifter gjør.

Nasjonal likebehandling

– Inngår man forpliktelser om markedsadgang, sier man samtidig fra seg muligheten til å styre tjenestemarkeder for samfunnspolitiske formål. Offentlige myndigheter kan for eksempel ikke stille krav til lokalt eier-

den markerer folk motstand mot de internasjonale avtalene TTIP og TISA, som blir forhandlet fram i hemmelighet. Bildet viser kreative demonstranter under den forrige aksjons-
FOTO: ORNELIA REETZ, STOP TTIP (CC)

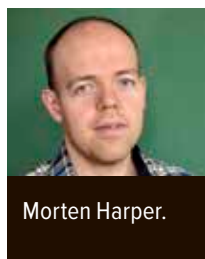
skap, begrense omfanget eller veksten i tjenestområdet på noen måte, eller utføre tjenestene gjennom offentlig egenregi, sier Harper.

– Selskap fra andre TISA-land må få samme vilkår på hjemmemarkedet som det nasjonale tjenesteleverandører har. Reglene om nasjonal likebehandling vil også kunne gjelde offentlig støtte. Det kan altså bli ulovlig å gi offentlig støtte, for eksempel gjennom programmer som Innovasjon Norge, til norske bedrifter dersom man ikke tilbyr de samme vilkårene til selskap fra andre TISA-land. I ytterste konsekvens vil dette også kunne gjelde offentlig støtte som gis til det vi regner som offentlige tjenester.

Negativ listing

Landene i TISA må be om unntak fra nasjonal likebehandling gjennom såkalt *negativ listing*. Det betyr at man må føre opp alle områder man ikke ønsker skal bindes av avtalen.

– Dermed blir også framtidige tjenester som ikke er funnet opp ennå,

Morten Harper.

Vett 3-2015.

underlagt TISA, med mindre noe annet beskrives i kjernedokumentet eller landenes unntak. Prinsippet kalles ofte «list det eller mist det», og er en av flere vesentlige endringer sammenliknet med GATS-avtalen.

Professor Jane Kelsey skriver i sin analyse av avtaledokumentene, «TiSA: The leaked 'Core Text'», 01.07.2015: «Bruken av negativ listing er designet for å utvide myndighetenes bindinger under TISA langt forbi forpliktelsene under GATS. Den legger et lands framtidige reguleringskapasitet åpen for feil, utelatelser, uforutsette hendelser eller en ivrig liberaliserende regjering som er innstilt på å binde hendene til sine etterfølgere.»

«Frys» og «skralle»

De mye omtalte «frys»- og «skralle»-klausulene gjelder for reglene om nasjonal likebehandling.

– Frys-klausulen innebærer at graden av tjenesteliberalisering «fryses» til det nivået det er på idet avtalen trer i kraft. Det betyr at det ikke vil

være mulig å innføre nye regler som innebærer fordeler for lokale selskaper sammenliknet med utenlandske senere, forteller Harper.

– Skralle-klausulen har fått navn etter pipenøkkelen som bare virker når man skrur den ene veien. Klausulen innebærer at dersom et TISA-land etter avtaleinngåelsen går lenger i å liberalisere et tjenestområde, så kan ikke denne endringen reverseres på et senere tidspunkt.

Usikker tvisteløsning

Det er fortsatt uklart hvilken tvisteløsningsmekanisme som blir gjeldende for TISA. En tvisteløsningsmekanisme er den måten konflikter om eventuelle brudd på handels- og investeringsavtaler blir avgjort på. Det kan enten skje mellom deltakerlandene, gjennom en såkalt stat-stat-mekanisme, eller ved at et selskap kan gå til sak mot en stat de mener har brutt avtalen, gjennom en såkalt investor-stat-mekanisme.

EØS-DEBATT ETTER LANSERING AV UNDERSKRIFTSKAMPANJE:

LO vil slå ned EØS-motstanden

LO-ledelsen, med Gerd Kristiansen i spissen, vil slå ned EØS-opprøret i egne linjer. Neste slag står på **Fellesforbundets landsmøte** i oktober.

Etter at Nei til EU lanserte underskriftskampanje med kjendisunderskrifter følte LO-ledelsen behov for å rydde opp i egne rekker.

– Det er den blåblå regjeringen og ikke EØS-avtalen som skaper de største utfordringene i arbeidslivet. Det er regjeringen som innfører midlertidige ansettelser, som nå åpner for at vikarer kan betales dårligere enn fast ansatte, og som vil gjøre søndagen til en vanlig arbeidsdag. Jeg blir litt oppgitt over at noen nå vil at vi skal bruke kreftene på interne diskusjoner om EØS. Oppropet inneholder lite nytt, verken av navn eller argumenter, sier Gerd Kristiansen til Avisenes Nyhetsbyrå (ANB) 13. august.

– Vi har bruk for en avtale med EU-systemet for å levere varer og tjenester ut av landet. Det er ikke noen tvil om at EØS-avtalen har tjent oss vel. Vi har med EØS-avtalen hatt stor vekst i både eksport, verdiskaping og sysselsetting. EØS-avtalen legger grunnlaget for både eksport og import og gir oss innflytelse på regler og standarder som norsk næringsliv må forholde seg til uansett, sier Gerd Kristiansen videre.

EØS-kamp i Fellesforbundet

Transportarbeiderforbundet, EL & IT Forbundet og FO har alt sagt nei til EØS. Nå står neste kamp om landsmøtet i Fellesforbundet.

Påtroppende leder i Fellesforbundet, Jørn Eggum tror ikke det blir nei-vedtak i forbundet.

– Den største gruppen som er organisert hos oss jobber i konkurranseutsatt sektor. De har sett at EØS-avtalen har vært en bærebjelke for at de skal kunne konkurrere med resten av verden. De har lært seg å leve med og av avtalen, sier Jørn Eggum til ANB.

LO-nestleder Tor Arne Solbakken

Påtroppende leder. Jørn Eggum forventer at Fellesforbundet fortsatt vil støtte opp om EØS-avtalen.

FOTO: FELLESFORBUNDET

mener at Norge er totalt avhengige av EØS-avtalen

Boye Ullmann mener derimot LO-ledelsen er arrogante når de slår ned på EØS-motstanden.

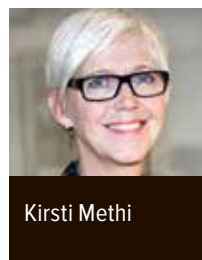
– Vi har et arbeidsliv som snart er på bristepunktet. Organisasjonsgraden stuper, vikarbyråene dominerer og useriøse bedrifter vokser. Når flere sentrale tillitsvalgte skriver under på EØS-oppropet, er det arrogant å ikke ta det på alvor, sier Ullmann til Dagsavisen 15. august.

Boye Ullmann er medlem av Nei til EUs arbeidsutvalg, men også organisasjonsarbeider i Rørleggernes Fagforening i Fellesforbundet. Han er ikke like sikker på at ledelsen får viljen sin på landsmøtet.

– Hovmod står for fall. Jeg vil ikke spå resultatet, men det er en omstridt debatt. I tillegg må vi huske på at ledelsen i Fellesforbundet har gått på nederlag på hvert landsmøte siden 2003. De var for EU-medlemskap og ingen overgangsordninger i 2004, men tapte. De ville si ja til tjenstedirektivet og vikardirektivet, men fikk et rungende nei til svar.

Gerd Kristiansen

Kirsti Methi

Uventete allierte

Generalsekretær Kirsti Methi i Europabevegelsen støttet i et innlegg i VG 19. august en mer åpen debatt om EØS-avtalen.

«I Europabevegelsen har vi stor sans for at EØS-avtalen står på den politiske dagsorden. Det er sunt for det norske demokratiet. Derfor er det urovekken- de å lese avisoverskrifter som antyder at «EØS-opprøret skal slås ned». Hvorfor undertrykke et reelt politisk problem? Tror man at problemet vi forsvinne? Snarere burde man stimulere til dialog og offentlig debatt om denne liktornen i norsk politikk med mål om en prosess der mulige alternativer kommer på bordet», heter det i innlegget.

«Det er fristende for oss i Europabevegelsen å tenke at vi kunne ha alliert oss med nei-alliansen i kampen mot EØS. Det ville ha trigget en etterlengtet reell debatt om norsk tilknytning til EU, selv om neisiden avviser at EU-medlemskap er et reelt alternativ», heter det videre i innlegget, før hun påpeker at Europabevegelsens alternativ til EØS selvsagt er EU-medlemskap.

Demonstrasjon
lørdag 10. oktober:

Lokaldemokratiet til salgs? Forsvar folkestyret – nei til TISA

Norge er aktiv pådriver i forhandlingene om en ny handelsavtale for tjenester. Trade In Services Agreement (TISA) forhandles fram av regjeringen, sammen med EU, USA og 21 andre land.

TISA-avtalen skal lage et nytt regelverk for hvordan tjenestenæringen skal reguleres i Norge. For lokaldemokratiet vil dette få konsekvenser for hvordan tjenester som vann- og energiforsyning, renovasjon og avløp, redningstjeneste, de offentlige helse- og sosialtjenester, offentlig transport, boligbygging og tiltak innen byplanlegging, byutvikling og utdanning skal organiseres.

Flere organisasjoner og fagforbund frykter at TISA-avtalen vil føre økt konkurranseutsetting og privatisering av tjenester i kommunene. Selv om regjeringen forhandler fram TISA-avtalen, kan du kreve et klart standpunkt fra din lokale folkevalgte om TISA-avtalen. Så langt er TISA-forhandlingene hemmelige, og ingen vet riktig hva Norge forhandler om bak lukkede dører.

- Vil din folkevalgt overlate styringen av livsviktige tjenester til regelverket i en handelsavtale vi ikke har innflytelse på?
- Vil din folkevalgt støtte en avtale som svekker offentlig styring av tjenester i din kommune?
- Vil din folkevalgt kreve åpenhet om TISA-avtalen og hvilke konsekvenser det kan få for lokaldemokratiet i Norge?

Tid: 10. oktober kl. 13.00–16.00

Sted: Jernbanetorget, Oslo

Folkeaksjonenmottisa.blogspot.no
Fagforbundet.no
Attac.no
NeitilEU.no
Handelskampanjen.no

BESTILL JUBILEUMSBOKA!

Dag Seierstad: **Folket sa nei** *Norsk EU-motstand frå 1961 til i dag*

«50 års vellykket EU-motstand pakket sammen til et praktverk. En politisk minnebok for folk som er interessert i politikk og historie.»

Stein Aabø i Dagbladet 25. november 2014

«Med Folket sa nei har Seierstad vært med på å mure en del av framtidens historiske fundament og det kommer vel med.»

Bjarte Botnen i Vårt Land 29. desember 2014

«Boka gir et bredt og innsiktsfullt bilde på hva som gjorde det mulig å tilføre en samfunnselite et nederlag også i 1994.»

Leder i Gudbrandsdølen Dagningen 28. november 2014

Send e-post til **bestilling@neitileu.no**

Boka koster kun
249,- for medlemmer

Festning Europa under pres

«**H**jerteskjærende scener utspiller seg hver natt ved EUs ytre grenser i øst, for eksempel på den transbalkanske jernbanen mellom Bulgarias hovedstad Sofia og storbyen Thessaloniki i det nordlige Hellas, der fortvilte mennesker som forsøker å komme seg inn i EU ved hjelp av nattog, blir stoppet på grensen.»

Nei, dette er ingen beskrivelse av situasjonen i vår verdensdel i september 2015. Ordene ble skrevet for elleve år siden og baserte seg på en reise jeg hadde med tog til Hellas fra Bulgaria i desember 2002. Formuleringen er hentet fra boka «Et nytt nei» (Spartacus forlag), som kom ut 28. november 2004, på tiårsdagens for folkets nei. I boka forsøkte undertegnede sammen med tre andre sosialdemokrater å legge premisses ved det vi trodde var inngangen

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@
neitileu.no

til en ny EU-kamp. Det ble som kjent ikke noen EU-kamp i 2005, men en god del av det vi skrev den gangen holder seg godt den dag i dag.

Når man ser dagens situasjon, er det nesten skremmende å lese de elleve år gamle formuleringene om flyktningkrisen: «Siden 1993 er det dokumentert at mer enn 5.000 mennesker har mistet livet i forsøk på å krysse EUs grenser», skrev vi i 2004. «Mennesker som er druknet i Middelhavet eller Gibraltarstredet, som er kvalt i lastebilcontainere eller har begått selvmord i en av EUs mange flyktningeleire. Eksempelene er mange. Altfor mange.»

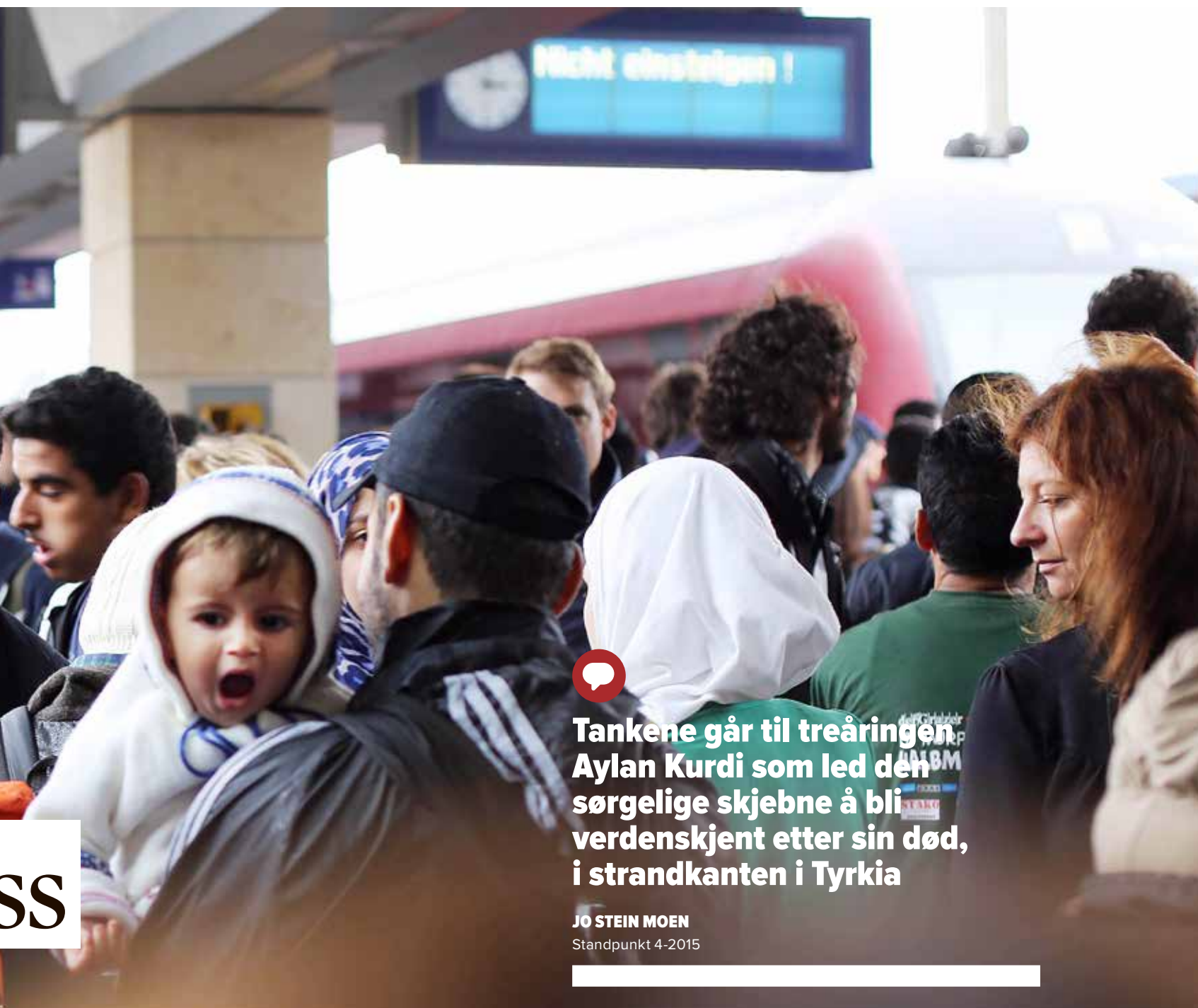
Tankene går til dagens situasjon og bildene vi ser på nyhetene nesten daglig: Desperate mennesker i overfylte båter. Folk som bokstavelig talt forsøker å presse seg gjennom trange vinduer på overfylte tog. Til de 71 menneskene som ble funnet døde i en

lastebil i Østerrike i slutten av august 2015. Til store grupper med barn og unge, voksne og gamle, som tar beina fatt og går langs motorveien på vei nordover. Og tankene går til treåringen Aylan Kurdi som led den sørgelige skjebne å bli verdenskjent etter sin død, i strandkanten i Tyrkia.

Enkeltskjebnens kraft

En sjelden gang skjer det ting som man aldri glemmer. Enda sjeldnere skjer det ting som de fleste aldri glemmer. Bildet av den lille, døde gutten på stranda i Tyrkia sensommeren 2015 er et bilde som har satt seg fast i hver enkelts bevissthet og er samtidig blitt del av vår felles, kollektive bevissthet. Vi vil alltid huske det bildet.

Høsten 2015 knaker EU-systemet i sine grunnvoller. Honnørordene om «det grenseløse Europa» er erstattet med murer, piggråd og lukkede gren-

Tankene går til treåringen Aylan Kurdi som led den sørgelige skjebne å bli verdenskjent etter sin død, i strandkanten i Tyrkia

JO STEIN MOEN

Standpunkt 4-2015

SS

ser. Det snakkes om at Schengen-avtalen er i ferd med å bli irrelevant. Og at det såkalte «Dublin-samarbeidet» som bestemmer hvilket land som har ansvaret for å behandle en søknad om beskyttelse, kan ha utspilt sin rolle. Kan hende vil flere land etablere grensekontroller seg imellom, og Ungarns grensegjerde er kanskje bare begynnelsen. Hvor dette ender, vet ingen. Festning Europa er under press. Og det er ingen grunn til å anta at utfordringene med mennesker på flukt vil avta med det første.

Vi aner konturene av et EU der noen tar ansvar for mye, mens andre synes å ha nok med seg selv og/eller sliter med å få kontroll på situasjonen. Norges linje virker relativt avventende, mens Sverige og Tyskland står fram og tar et hovedansvar. Tida vil vise hvordan norske myndigheter velger å respondere på vår tids største humanitære

Flykter fra krigen i Syria.

Syriske flyktninger på jernbanestasjonen i Wien i Østerrike, på vei videre.

FOTO: JOSH ZAKARY (CC)

utfordring, de mange syriske flyktningene.

«Se oss dø»

I kjelleren her på Byåsen har jeg en gammel VHS-videokassett liggende øverst på en bokhylle. Den fikk jeg tilsendt tidlig på 1990-tallet fra NRK på Marienlyst. Dette var mange år før internett og CD-rom, og videofilmen var sendt fra NRK slik at vi i Byåsen AUF og fylkeslaget kunne se den på kurs og samlinger. Mange av oss så filmen om og om igjen. Jeg husker godt at filmen gjorde voldsomt inntrykk på mange av oss fordi vi mente det ikke var et usannsynlig scenario som ble beskrevet med dokumentarisk presisjon.

Filmen heter ganske enkelt Marsjen («The March») og var produsert av BBC i 1990. Den var en storsatsing som ble vist på tv samme kveld i hele 20 europeiske land, deriblant Norge. Blant

skuespillerne fra mange land var nordmannen Sverre Anker Ousdal. Marsjen var en slags pessimistisk framtidsfabel som viste et tenkt scenario med masseimmigrasjon fra den fattige til den rike verden. Fra Afrika til Europa. Ved hjelp av en blanding av dokumentarfilm og fiksjon ga filmen seerne en dyp følelse av alvor. Filmens ene hovedperson er en sympatisk, empatisk kvinnelig EU-politiker som kjemper for å bedre situasjonen for de fattige og som besøker flyktningleire og etter hvert kolonnen med tusener av afrikanere som tar seg nordover mot Middelhavet for å ta seg over til Europa. Hun mister sakte, men sikkert sine illusjoner

Den andre hovedpersonen i filmen er en fattig og karismatisk mann fra Sudan, kjent som «El Mahdi», som leder den lange marsjen mot Europa med en tilsynelatende enkel, men effektiv logikk: «Vi

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktuelt/aktiviteter

Oktober

8.10. Re bibliotek: Vestfold Nei til EU arrangerer åpent, gratis møte. Med Dag Seierstad og Petter Slaaetrem Titled, leder i Attac.

10.10. Oslo: TTIP/TISA-aksjon
Internasjonale aksjonsdager mot TTIP/TISA.

10.10. Mysen: Fylkesrådsmøte og åpent møte
Innledninger ved Dag Seierstad og Kathrine Kleveland.

15.10. Åmli: Åpent møte «TISA – ein trussel mot velferd og demokrati?»
Foredrag av Rolv Rynning Hanssen.

17.10. Tromsø: Årsmøte i Troms Nei til EU. Innledning om TISA ved SVs Gunnhild Johansen.

23.10. Oslo: Landbrukspolitisk nettverk i Nei til EU inviterer til seminar
Korleis påverkar EØS og TTIP norsk landbruk og næringsmiddelindustri?

24.–25.10. Oslo: Rådsmøte i Nei til EU. Rådsmøtet er det høyeste organet mellom landsmøtene i Nei til EU.

27.10. Kristiansand: Vest-Agder Nei til EU inviterer til åpent møte om EØS
Kathrine Kleveland innleder.

28.10. Verdal: Åpent møte.
Kathrine Kleveland og Ståle Johansen innleder om EØS, TTIP og TISA.

31.10. Sarpsborg: Åpent debattmøte om TTIP og TISA
Med Hildegunn Gjengedal, Lise Rødland, Rolv Rynning Hanssen, Svein Roald Hansen og Klaus Lintho.

November

13.–15.11. Svolvær: Landsmøtet i Nei til EU 2015. Denne gongen samlast vi i vakre Lofoten.

21.11. Oslo: Nei til EU arrangerer jolemarknad for 20. gongen i år! Kl. 11–16.00. Teatersalen i BUL.

er fattige fordi dere er rike». Etter hvert slutter titusener seg til den saktegående kolonnen med afrikanere, og kamppropet deres blir «Se oss dø».

De mener det er like greit å miste livet i Europas gater som det er å leve uverdige liv, og dø nytteløst, på det afrikanske kontinent. Det dramatiske scenariet og logikken i budskapet gir meg fortsatt gåsehud og gjør meg frustrert. I filmen blir vi vitne til hvordan EU-systemet og rasjonell realpolitikk trumfer visjonen om solidaritet, og den apokalyptiske slutten der hundrevis av båter krysser Middelhavet og menneskene vasser i land på Europas strender, er direkte gripende. Men på strendene venter alvorlige EU-soldater med skarpladde maskingevær. Så lyder det første skuddet...

Det tenkte dystre framtidsbildet fra filmen i 1990 framstår dessverre som et ikke helt utenkelig scenario.

Først og fremst en europakrise

Det finnes mange måter å se på dagens internasjonale situasjon på. Den anerkjente nederlandske historikeren Geert Mak, mannen bak tv-serien «Europa – en reise i det 20. århundret», uttalte til Adresseavisen 23. september at «flyktningekrisen er ikke først og fremst en flyktningekrise, men en Europakrise». I hans øyne er det en katastrofe for flyktningene og Syria når én av fire syrere er drevet på flukt. «Men at det kommer et antall på 0,25 prosent av EUs befolkning og søker asyl, er ingen flyktningekrise for Europa», mener Mak, som slår fast at «Det er først og fremst en krise at Europa ikke takler det bedre.» Historikeren

Flere flyktninger, ny jernbanestasjon.

Flyktninger sover der de kan finne en plass, på Keleti-jernbanestasjonen i Budapest i Ungarn.
FOTO: MICHAEL GUBI (CC)

Se filmene selv

■ Hele filmen «Mar-sjen» ligger på nettet og kan ses her: <http://www.youtube.com/watch?v=vpUV-HQu8-xY>
■ En meget god animasjon/tegnefilm om bakgrunnen for flyktningekatastrofen finner man her: <http://www.vagabomb.com/The-Syrian-Refugee-Crisis-Explained-Perfectly-With-a-Simple-Animation-Video/>

følger opp med å peke på at det som preger vår samtid er «en dobbel krise som har samme årsak, Eurokrisen og flyktningekrisen».

Han viser til at europasprosjektet og Schengen-avtalen «bygger på kompromisser der forhandlerne ikke greide å vedta dype nok samarbeid – og ble enige, så å si på overflaten». Ifølge Mak er det ikke nok med samme valuta når man ikke har samme finanssystem. «Eurokrisen er farlig, fordi euroen er en giftpille i systemet», sier nederlenderen. «Vi prøver å forene helt ulike økonomiske kulturer. Kløften mellom nordeuropeisk og søreuropeisk økonomisk politikk er kjempedyp», sier han, og det er lett å gjenkjenne den skepsis mot ØMU og euro som mange av Nei til EUs medlemmer har kjent på siden før euro ble innført.

Ifølge Mak er også Schengen-samarbeidet resultat av at man valgte «verken-eller» da man forhandlet seg fram til systemet: «Du kan starte et Schengen-samarbeid om grensene, men trenger egentlig også en felles grensepolitikk. Nå betaler vi prisen for at man vek unna de vanskelige spørsmålene for 10–15 år siden», mener han.

Hvorom allting er: Det er i alle fall hevet over tvil at når eurokrisen og den økonomiske og politiske ustabiliteten i Hellas skjer samtidig med økt press på EUs ytre grenser gjør det situasjonen meget krevende. Vi får sette vår lit til politikere på alle nivåer lar seg motive-re av det folkelige engasjementet man ser til fordel for mennesker på flukt og at man velger en linje preget av solidaritet i møtet med den største flyktningekatastrofen siden annen verdenskrig.

NY BOK:

Velferdsstatens parasitter

Forfatter Linn Herning. Boken *Velferdsprofitørene* handler om dem som tjener seg rike på skattefinansierte velferdstjenester. Hvem er de? Hvordan manipulerer de den offentlige debatten? Og hva skjer når de får ansvaret for skoleelever, pleietrengende og barnehagebarn?

FOTO: EIVIND VOLDER RUTLE

Linn Hernings nye bok, **Velferdsprofitørene**, beskriver hvordan en rekke konsern har tjent hundrevis av millioner på velferdstjenester det siste tiåret. Ofte skjer inntjeningen på bekostning av brukerne og de ansatte.

Aleris, Akademiet, Norlandia og Sonans. Mange kjenner navnene på firmaene som har toget inn i velferdsmarkedet for barnehage, skole og omsorgstjenester de siste par tiårene. Færre kjenner til hvordan de opererer og hvor mye de tjener på å drive velferdstilbudene som tidligere var kommunene og fylkeskommunenes anliggende. *Velferdsprofitørene* er et forsøk på å sette søkelys på denne noe lysskye bransjen, og på å få fram et faktagrunnlag vi kan ta debatten om privatisering av velferdstjenester på.

Boken framstår som godt og grundig gjennomarbeidet. Dens største svakhet er nettopp en av bakdelene Herning påpeker når det kommer til privat velferd: Offentligheten har ikke krav på å se regnskap eller bemanningslister, og derfor er det også vanskelig å vite nøyaktig hvordan disse driver og hvorvidt de bruker fellesskapets midler slik de skal.

Tar ut enorme profitter

Selv om tilgangen på informasjon er begrenset, har Herning gjort et grundig arbeid med å gå gjennom de intrikate selskapsstrukturene disse konsernene bruker og de få tallene som er tilgjengelig for å skape et bilde av hva som foregår. Gjennom dette arbeidet har Herning funnet en del gjennomgående trekk for bedriftene hun har undersøkt innenfor barnehage, sykehjem og skole: Selv om velferdsprofitørene lar være å ta ut utbytte, fordi dette er politisk betent, tar de likevel ut enorme summer i profitt gjennom internprising, strategisk selskapsstrukturering og kortsiktige, spekulative investeringer i velferdsbedrifter.

Tilsyn har gjennomgående funnet at slike bedrifter kjøper tjenester av seg selv til langt over markedspris og dermed kan ta ut penger av driften på en måte som er vanskeligere å oppdage enn om man tar ut utbytte. Den andre gjennomgående trenden er at velferdsbedriftene gjør sin inntjening på

bekostning av kvalitet, bemanning og vilkår for de ansatte, da spesielt lønn og pensjon.

Truer med EFTA-domstolen

Hvis alt dette stemmer, hvorfor ser vi ikke en større debatt i offentligheten om velferdsbedriftenes framferd? Hernings svar er at disse bedriftene, i samarbeid med NHO Service, også bruker enorme ressurser på å dominere historiefortellingen i det offentlige gjennom produksjon av tvilsom statistikk og harde angrep på kritikere. Slik får de ofte viljen sin i politikken også.

Herning peker også på strategien «å vifte med EØS-avtalen». På kjent vis truer velferdsbedriftene med å trekke små kommuner med lite ressurser, som vil holde igjen privatiseringen, gjennom lange rettsprosesser i EFTA-domstolen. Bedriftene trenger ikke nødvendigvis å ha noen god sak, men for kommuner som ikke har ressurser til å følge opp slike saker, er truslene av og til skremmende nok til at man gir opp å regulere.

Velferdsprofitørene
Av Linn Herning
2015
240 sider

AV TORI AARSETH
tori.aarseth@neitleu.no

TTIP og TISA

Selv om Hernings beskrivelse av dagens situasjon innenfor barnehage, sykehjem og skole gir grunn til bekymring, så kan det være langt tøffere utfordringer for den nordiske velferdsmodellen i sikte. Det er også et tankekors at denne boka først og fremst handler om den aller mest stuere delen av den private sektoren som driver med velferdstjenester. Står det såpass dårlig til her, er det grunn til å anta at vikarbransjen er verre.

Herning trekker også fram de to megaavtalene TTIP og TISA som trusler for velferden. Det er en relativt liten andel av velferdstjenestene som er privatisert eller konkurranseutsatt nå, men innføres TISA, kan vi få det største brannsalget av velferdstjenester i historien. Konsekvensene dersom norske politikere får Norge med i TTIP-avtalen er ikke av noe mindre betydning: Avtalens klausul som gjør at store selskaper kan saksøke staten for tap av profitt, vil være en langt alvorligere trussel enn dagens praksis med å vifte med EØS-avtalen.

Dersom dette er en utvikling vi ikke ønsker, konkluderer Herning, er tiden inne for å engasjere seg i en kunnskapsbasert debatt om private selskapers rolle innenfor velferdsstatens mest grunnleggende tjenester.

TILLITSVALGTE OG MEDLEMMER I VESTFOLD:

– De er engasjerte og entusiastiske – og de får til mye

– Årsmøtet i 2015 vedtok en ambisiøs arbeidsplan som styret er i ferd med å iverksette fullt ut, forteller leder i Vestfold Nei til EU, Anna Marie Frost.

På årsmøtet i mars ble det vedtatt å forsøke å opprettholde medlemstallet i Vestfold Nei til EU ved hjelp av verving og gjenverving, spesielt prøve å få med kvinner og yngre medlemmer.

– Hvis vi ser på tallene fra siste medlemsoversikt, er resultatet slett ikke dårlig, med nesten tusen medlemmer. Særlig ikke hvis en tar i betraktning at Vestfold tradisjonelt er et konservativt ja-fylke, sier Anna Marie Frost.

– Det er utrolig viktig at vi opprettholder et høyt medlemstall for at vi skal kunne fortsette å være den politiske kraften på nei-siden som vi har vært helt siden Nei til EU, eller Nei til EF, ble stiftet i 1992, sier Anna Marie Frost.

Ønsker yngre medlemmer

Det er ganske høy gjennomsnittsalder både i styret og i medlemsmassen. For å forsøke å avhjelpe dette, og styrke arbeidet blant studenter og unge, har Vestfold avholdt stands på Høyskolen i Vestfold og Buskerud, Bakkenteigen, flere år på rad. Også i år planlegges det stand og møte i samarbeid med Ungdom mot EU.

– Det er utrolig mange engasjerte og nysgjerrige ungdommer, og vi har mange besøk på standen og deler vanligvis ut mellom 100 og 150 Standpunkt på Bakkenteigen i løpet av et par timer, sier Anna Marie Frost.

1. Eli Grinde og Anna Marie Frost fra Vestfold Nei til EU på stand i Larvik. FOTO: LILL SÆTHER

2. Det valgte styret i Vestfold i 2015. FOTO: LILL SÆTHER

3. Bilde fra ett av i alt fem bibliotekmøter vi har hatt i 2015. Halvor Fjermeros innleder om situasjonen i Hellas på Andebu bibliotek. FOTO: LILL SÆTHER

4. Vestfold Nei til EU hadde en vellykket stand på Vivestadmarkedet i august 2015. Kathrine Kleiveland sto på stand for Senterpartiet denne dagen, men måtte selvsagt stikke innom standen, der hun møtte Heming Olausen, som stod på stand for SV. FOTO: ARNE LIMKJÆR, SEKRETÆR I VESTFOLD SENTERPARTI

Underskriftskampanjen

Årsmøtet 2015 vedtok også at det skulle avholdes stands i flere byer i fylket i anledning kommunevalgekampen, og for å lansere underskriftskampanjen «Ut av EØS». Vestfold Nei til EU stiller seg hundre prosent bak vedtaket på landsmøtet om at EØS-avtalen må sies opp og erstattes av en handelsavtale. På sikt må det også presses på for en folkeavstemning.

– Vi i Vestfold er imidlertid klar over at det skal mye informasjon og opplysning til før folket er helt på linje med oss her, sier Anna Marie Frost.

Den siste oversikten viser uansett at Vestfold ligger godt an når det gjelder antallet underskrifter sammenlignet med de andre fylkene. Det er avholdt stands i Tønsberg, Larvik, Sande og på Vivestadmarkedet i Re i løpet av juni og august. Frost forteller at primus motor i dette arbeidet er Eli Roald Grinde, styremedlem i fylkeslaget.

Bokbad på bibliotekene

Vestfold hadde, som de andre fylkene, forhåndsbetalt og bestilt sin kvote av Nei til EUs jubileumsbok «Folket sa nei», skrevet av Dag Seierstad. Denne ble utgitt i 2014 i anledning dobbeltjubileet for Grunnlovens 200 år og 20-årsjubileet for nei-seieren i 1994.

– Målsetningen er å selge eller gi bort alle bøkene. Alle i styret har

Det er utrolig viktig at vi opprettholder et høyt medlemstall

ANNA MARIE FROST

Leder i Vestfold Nei til EU

fått noen bøker de skal selge. Styret bestemte seg også for å arrangere «bokbad» i bibliotek i fylket, i tillegg til at alle bibliotekene, 14 i alt, fikk et eksemplar hver av boka, forteller Anna Marie Frost.

Det er på det nåværende tidspunkt avholdt møter i fire bibliotek i fylket: i Tønsberg, Larvik, Sandefjord og Andebu. I tillegg blir det et møte i Re bibliotek den 8. oktober. Anna Marie Frost forteller at fylkestyret søkte UD om midler og fikk en bevilgning fra departementet til disse møtene.

– Vi var så heldige at vi fikk Dag Seierstad selv til å komme på de fleste møtene og innlede om «Folket sa nei», om EF/EU-kampene og folkeavstemningene i 1972 og 1994.

I tillegg hadde vi forfattere som har skrevet om dagens situasjon i euro-sonen og EU-landene: Halvor Fjermer-

os, som har skrevet «Uro i Euroland – Faglig avmakt og sosial motstand i EUs nye arbeidsliv» og Ingeborg Eliassen, som har skrevet: «Harde tider – Det nye arbeidslivet i Europa».

– I tillegg hadde vi medlem av Nei til EUs faglige utvalg, Heidi Larsen, på møtet i Larvik bibliotek. Hun snakket om det nye arbeidslivet i Norge. Og vi vil ha leder av Attac, Petter Slaatrem Titland, på møtet i Re, sammen med Dag Seierstad. Han skal snakke om handelsavtalene TISA/TTIP og Schengen, Frontex og flyktningssituasjonen.

Bredde i styret

Det nye styret representerer flere kommuner, ulike yrkesbakgrunner og ulike politiske partier. Leder er Anna Marie Frost fra Våle, nestleder er Bjørnar Kristoffersen fra Andebu, styremedlemmer er Eli Roald Grinde fra Tønsberg, Heming Olaussen fra Ramnes og Ragnar Bjerknes fra Re. Varamedlemmer er Anne-Marit Kapstad fra Sande, Bjørn Rismyhr fra Våle, Bjørg Bjørnevik fra Barkåker og Aage Nordahl Nilsen fra Ramnes.

Kathrine Kleveland, nyvalgt leder i Nei til EU fra Holmestrand i Vestfold, innledet på årsmøtet om sine visjoner for Nei til EU, samarbeid og alliansebygging, aktuelle saker og om hennes forventninger til fylkeslaget. I tillegg var det informasjon om og salg av Nei

til EUs jubileumsbok.

Gir ut medlemsblad

For å holde kontakt med medlemmene i fylket sendes det e-post og tekstmeldinger til alle når det er arrangementer på gang, og det gis i tillegg ut et medlemsblad «Kommunekontakten» hvert år.

– Årets nummer kom i juni og omtalte blant annet de flotte jubileumsarrangementene Vestfold gjennomførte i 2014. Årsmøtet i 2015 og forrige landsmøte ble omtalt, og i tillegg var det artikler om utviklingen og utfordringer fremover og arbeidslivet, fagbevegelsen og EØS.

Vestfold Nei til EU har også begynt forberedelsene til landsmøtet i Svolvær i november. Delegasjonen er valgt og på fylkesstyremøtet i oktober vil den foreslåtte arbeidsplanen for Nei til EU for 2016 bli gjennomgått.

Anna Marie Frost avslutter med å si at 2014 og 2015, så langt, har vært gode og aktive år for Vestfold Nei til EU, med mange positive arrangement, og at fylkesstyret ser fram til og gleder seg til landsmøtet hvor nye byggestener skal legges for organisasjonen og dens arbeid.

– Bevisstheten er høy i fylkesstyret på at det er viktig å ha en klar og målrettet strategi for arbeidet i organisasjonen, sier hun.

AV LILL FANNY SÆTHER

Fylkessekretær
lill.saether@neitileu.no

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varmerd og Stikk i sida til:

Varmerd

Storingsrepresentant **Liv Signe Navarsete** er Stortingets tydeligste og ivrigste stemme mot TISA, og vi vil gi henne gode ord for det. Hun bidro også sterkt til at høring på Modell for investeringsavtaler ble utsatt. Bra!

Stikk i sida

Nestleder i LO **Tor Arne Solbakken** langet ut til Dagsavisen med at «Å melde seg ut av EØS-avtalen er ikke noe alternativ. Det eneste alternativet vi har til EØS-avtalen er et fullt medlemskap i EU. Det er ikke jeg noen tilhenger av...» Vi lar oss overraske over at nestlederen i LO, som en demokratisk medlemsorganisasjon, er såpass kategorisk og forsøker å lukke en debatt.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberstet

Layout:
Eivind Formoe og Sindre Humberstet

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Tori Aarseth, Natalie Hansen og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 25 000

Redaksjonen avsluttet:
24.9.2015.
Medlemskap i Nei til EU koster 370,- kroner pr. år, og kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig:
Datatrykk

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og istikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Post- og adresse:
Storgata 32,
0184 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 Schengen
Flyktningkrisen ved Europas grenser viser at Schengen ikke gir mennesker i nød en human behandling. EU virker handlingslammet. Vi trenger et rettfærdig og mer solidarisk asylsystem, som er i overensstemmelse med menneskerettighetene og bygger på FNs flyktningkonvensjon. [Ny]

2 TISA
Norge, EU, USA og flere andre land forhandler om frihandel som gir mer marked og mindre styring av offentlige tjenester. Forhandlingene er hemmelige. Vi får vite mer fra Wikileaks enn regjeringen. [Uendret]

3 Artikkel 19-for-handlinger i EØS
Vil Sylvi Listhaug la EU øke eksporten av landbruksvarer til Norge og slik undergrave grunnlaget for norsk matproduksjon? Forhandlingene pågår. [Opp fra 5]

4 Overnasjonal finansstilsyn
Skal Norge slutte seg til EUs finansstilsyn og avgi suverenitet til ESA som kan overstyre våre nasjonale tilsyn? Regjeringen ønsker det. [Ned fra 3]

5 Investor-søksmål
EU og USA forhandler om en handelsavtale, TTIP, som skal gi investorer rett til å saksøke land, som for eksempel innfører minstelønn eller nye miljøkrav, for framtidig tapt fortjeneste. Regjeringen vil ha en slik tvisteløsning i norske handels- og investeringsavtaler. [Ny]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 1-2016 er

1. desember 2015.

HILDE LOFTESNES NYLÉN ER PÅ Plass:

Her er den nye generalen

– Eg vil vere med å bygge ein **stor, sterk og slagkraftig** organisasjon, seier Hilde Loftesnes Nylén.

I august gjekk Vigdis Hobøl av som generalsekretær i Nei til EU og Hilde Loftesnes Nylén gjekk på. Mange kjenner Hilde frå tidlegare. Frå 2007 til 2013 arbeidde ho i Nei til EU som fagleg sekretær.

– Eg hadde lyst til å bli generalsekretær fordi eg har lyst å kome tilbake til folkerørsla og drive med grasrotsarbeid igjen. Nei til EU er ein organisasjon som eg er veldig glad i.

– Som generalsekretær får ein vere med å påverke organisasjonen. Eg ønskjer å vere med på å bygge ein stor, sterk og slagkraftig organisasjon.

– Vi treng Nei til EU fordi det ikkje er gitt at neiet frå 1994 vil stå for alltid. Det er framleis krefter som vil ha Norge inn i EU. I tillegg har vi EØS-kampanjen som no er i gang. Den er veldig viktig, og kampen om TTIP og TISA seglar også opp som svært aktuelle saker, seier Nylén.

Kjenner organisasjonen godt

I tillegg til arbeidet som fagleg sekretær hadde Hilde også ansvar som landsmøtekoordinator frå 2010 til 2012 og oppfølgingsansvar for fylkes- og regionssekretærene i 2013.

– Eg har jobba i organisasjonen i seks år, så eg kjenner mange. Men det har jo kome inn nye folk etter det. Det at eg kjenner så mange, vil gjere det enklare for meg å bli kjend med organisasjonen igjen. Og eg vonar at dei som eg ikkje kjenner frå før, ikkje er redde for å ta kontakt, seier ho.

– Eg tiltreier ikkje med ei programerklæring om å endre organisasjonen, men vi kan alltid bli betre, seier Hilde.

– Eg kan bidra med å sjå ting frå nye vinklar. Vi må utvikle staben slik at vi kan jobbe godt og effektivt. Og vi må sikre at lokal- og fylkeslag har alt dei treng for å drive eit godt grasrotsarbeid. Eg har ingen planar om store omveltingar, men vil halde fram det gode arbeidet som blir gjort.

Tilbake i Nei til EU: Hilde Loftesnes Nylén er tilbake i Nei til EU etter to år i Vestre Toten kommune. – Der har eg lært mykje om korleis ein skal få mykje ut av lite og samstundes levere gode tenester, seier ho.

FOTO: EIVIND FORMOE

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Nei til EU har utfordringar med medlemstalet og økonomien framover.

– Der er eit arbeid i gang for å snu dette, som vi må halde fram med. Vi ønskjer ikkje å bli færre eller å ha dårlegare økonomi. Dette vil eg ta fatt i saman med arbeidsutvalet. Vi må sikre at organisasjonen er sterk nok til å halde oppe medlemstalet.

Stor takhøgde i Nei til EU

– Nei til EU er ein veldig spanande organisasjon. Den femner om så mange frå ulike leirar, som samlast om ein ting. Det fører til stor takhøgde i organisasjonen. Vi kan samle oss om ei sak og likevel vere usamde om så mykje anna.

– Det spesielle med Nei til EU er at det er så mange aktivistar der ute som driv organisasjonen, dag ut og dag inn. Eg gler meg til å vere med å jobbe med dei og utvikle organisasjonen vidare.